FIN-FSA
FINANSSIVALVONTA

Tillsynsmöte 29.11.2024

Välkommen!

FIN-FSA
FINANSSIVALVONTA

Aktuellt om hur ändringarna i Solvens II-direktivet framskrider

Gruppchef Silvaliisa Virri

Ändringarna i Solvens II-direktivet har godkänts

EU-lagstiftningsprocessens faser

- Politiskt avtal om ändringarna i Solvens II-direktivet i december 2023.
- Ändringsdirektivet godkändes slutgiltigt i november 2024.
- Ändringsdirektivet träder i kraft i december 2024 eller i januari 2025, beroende på publiceringstidtabellen för EU:s officiella tidning.
- Ändringsdirektivet ska vara införlivat som en del av den nationella lagstiftningen inom 24 månader från att det träder i kraft.
- Det innebär således att direktivet börjar tillämpas ungefär från ingången av 2027.
- Kommissionen bereder ändringar i kommissionens delegerade förordning (2015/35)

Den nationella lagstiftningsprocessen

- Social- och hälsovårdsministeriet bereder det nationella verkställandet av direktivet.
- Direktivet förutsätter ändringar åtminstone i försäkringsbolagslagen (521/2008).

Eiopas mandat relaterade till ändringarna i Solvens II-direktivet

- Eiopa har omfattande mandat vad gäller regleringen på lägre nivå i anslutning till ändringarna i Solvens II-direktivet
- Eiopa bereder ett flertal riktlinjer, tekniska standarder, rapporter och konsultationer.
- Eiopa inledde offentliga samråd i anslutning till ändringarna i Solvens II-direktivet denna höst.
  - Sammanlagt ca 30 offentliga samrådsomgångar detta och nästa år.
  - Finansinspektionens tillsynsmeddelande i anslutning till samråden.
- Eiopa ser även på nytt över befintliga riktlinjer för att säkerställa att de är uppdaterade och förenliga med ändringarna i Solvens II-direktivet.

Viktiga ändringar i Solvens II-direktivet

Pelare I

- Ändringar i beräkningsschemat

Pelare II

- Ny proportionalitetsram
- Vad gäller företagsstyrningssystemet bl.a. krav på självständiga centrala funktioner
- Ändringar som gäller ORSA
- Nya makrotillsynsverktyg
- Likviditets-, cyber- och hållbarhetsriskerna som en del av riskhanteringen
- Ändringar som gäller grupper och grupptillsyn

Pelare III

- Ändringar i lägesrapporten om solvens och finansiell ställning samt kravet på revision av den
- Rapporteringens tidsfrister

Stärkandet av proportionalitetsprincipen i Solvens II-direktivet

Den allmänna proportionalitetsprincipen kvarstår

Ny proportionalitetsram

I direktivet införs ett nytt begrepp, dvs. ***litet och icke-komplext försäkringsföretag***.

- I direktivet ställs riskbaserade kriterier för små och icke-komplexa företag.
- De kan i princip utnyttja alla proportionalitetsåtgärder.
- Företag som uppfyller kriterierna kan anmäla tillsynsmyndigheten om att kriterierna uppfylls.
- Tillsynsmyndigheten ska inom 2 mån. från mottagandet av en anmälan (till en början inom 4 mån.)motsätta sig att ett företag klassificeras som ett litet och icke-komplext företag, annars betraktas företaget som ett litet och icke-komplext företag efter att tidsfristen löpt ut.

Andra än små och icke-komplexa försäkringsföretag kan under vissa förutsättningar utnyttja proportionalitetsåtgärder.

- I direktivet ges kommissionen befogenhet att reglera om förutsättningarna för användningen av dem.
- Eiopa förbereder en konsultation för kommissionen, vilken kommer att innehålla alla gemensamma, allmänna kriterier för proportionalitetsåtgärder och särskilda kriterier för enskilda proportionalitetsåtgärder.
- Andra än små och icke-komplexa företag ska genom att använda en eller flera proportionalitetsåtgärder lämna in en motiverad ansökan till tillsynsmyndigheten.
- Tillsynsmyndigheten ska inom 2 mån. (till en början inom 4 mån.) bedöma ansökan och fatta beslut om att godkänna eller avslå den.

Proportionalitetsåtgärder enligt Solvens II-ändringsdirektivet

1) RSR vart tredje eller minst vart femte år (artikel 35.5 a).
2) Sammanslagning av centrala funktioner (artikel 41.2 a)
3) Uppdatering av de skriftliga verksamhetsprinciperna minst vart femte år (artikel 41.3)
4) Befrielse från analys av den makroekonomiska situationen i ORSA (artikel 45.1 b)
5) ORSA minst vartannat år (artikel 45.5)
6) Deterministisk värdering av den bästa skattningen för icke väsentliga optioner och garantier (artikel 77.7)
7) Undantag från skyldigheten att upprätta en plan för likviditetsriskhantering (artikel 144a.4)
8) Undantag från den uppskjutna utbetalning som ska ingå i en betydande del av den rörliga ersättningen (artikel 275.2 c i den delegerade förordningen)

Andra än små och icke-komplexa – De allmänna förutsättningar som Eiopa föreslår för användning av proportionalitetsåtgärder

Riskprofil – Bolaget klarar av nuvarande och kommande exponeringar, förutsätter inte tillsynsmyndighetens fortlöpande utvärderingar och bolaget är inte föremål för pågående tillsynsåtgärder.

Kapitalkrav – SCR överskrids med tillräcklig marginal.

Företagsstyrningssystem – Inga allvarliga farhågor som gäller bolagets företagsstyrningssystem under de tre senaste åren.

Affärsmodell – Bolagets affärsmodell är icke-komplex och etablerad, produktutbudet är hanterbart och investeringarna enkla.

Bolagets storlek – Kvantitativa tröskelvärden så att systemviktiga företag begränsas stå utanför proportionalitetsåtgärderna.

Andra än små och icke-komplexa – Exempel på särskilda kriterier som Eiopa föreslår för enskilda proportionalitetsåtgärder

RSR vart tredje eller minst vart femte år.	• De tre föregående RSR innehåller högklassiga och tillräckliga uppgifter och de är inte förknippade med farhågor
Sammanslagning av centrala funktioner	• Inga farhågor relaterade till bolagets beslutsfattande och uppläggningen av företagsstyrningen • Uppgifter om den som sköter uppgiften, kompetens och erfarenhet samt tillräckliga resurser
Glesare uppdatering av de skriftliga verksamhetsprinciperna	• De skriftliga verksamhetsprinciperna är på tillräcklig nivå, i linje sinsemellan och med affärsstrategin
ORSA minst vartannat år	• Uppgifterna i de tre föregående ORSA har varit relevanta med tanke på bolagets riskprofil • Gallringen inverkar inte på riskhanteringens effektivitet

FIN-FSA
FINANSSIVALVONTA

Tematisk bedömning om skade- och livförsäkringsbolagens internrevision

Senior övervakare Santeri Palojärvi

Presentationens innehåll

- Inledning
- Den tematiska bedömningens struktur
- De viktigaste observationerna
- Internrevisionens skriftliga verksamhetsprinciper
- Övervakning av utlagd internrevision
- Samarbete med bolagets styrelse
- Resurser, kompetens och sakkunskap
- Revisionsplaner
- Behandling av observationer från internrevisionen och fortsatt uppföljning
- Avslutningsvis

Inledning

- Finansinspektionen kartlade internrevisionens arbetssätt och yrkeskompetens samt huruvida resurserna är tillräckliga i försäkringsbolagen
- Målet var att reda ut på vilket sätt skade- och livförsäkringsbolagen ordnar internrevisionen och säkerställer dess oberoende och effektivitet
- I den tematiska bedömningen granskades verksamhetsprinciperna, anvisningarna och verktygen med vilka internrevisionen genomförs
- Resultaten av utredningen publiceras i ett tillsynsmeddelande tillsammans med rekommendationer, god praxis och utvecklingsobjekt
- I enkäten deltog 22 försäkringsbolag och observationerna visade på betydande skillnader i arbetssätt och avsatta resurser
- Presentationen är uppbyggd i sakhelheter och lyfter fram god praxis

Den tematiska bedömningens struktur

- Modulär struktur
- En del av frågorna fokuserade på utvecklingen av funktionen och utfallet under en tidshorisont på fem år för att vi skulle få en täckande bild av internrevisionens resurser, planer och verksamhetens effektfullhet
- Målet är att bolagens svar ska utnyttjas i tillsynens dialoger 2025

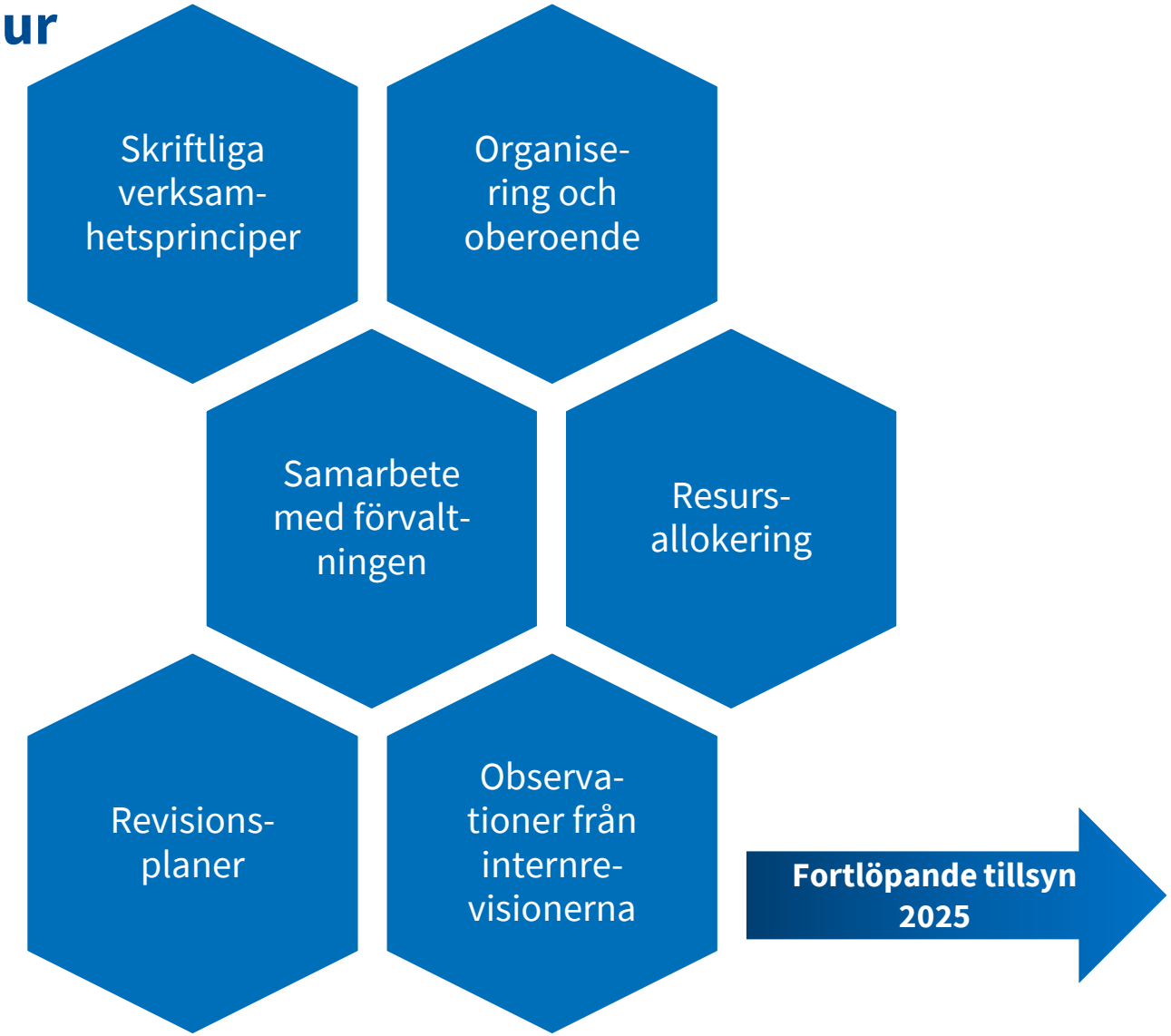

Det viktigaste observationerna i temabedömningen

- bolagen har inte i tillräcklig grad säkerställt att funktionen har tillräckliga resurser och yrkeskompetens
- revisionsplanernas kvalitet och omfattning bör utvecklas
- växelverkan mellan internrevisionen och styrelsen bör utvecklas

Internrevisionens skriftliga verksamhetsprinciper

- Regleringen förutsätter att försäkringsbolagen har skriftliga verksamhetsprinciper för internrevisionen, vilka preciseras med Eiopas riktlinjer för företagsstyrningssystem
- Verksamhetsprinciperna säkerställer att internrevisionen är oberoende och fastställer revisionens praxis, ansvar och arbetssätt
- Finansinspektionen framhäver betydelsen av att verksamhetsprinciperna är tydligt dokumenterade och täckande
  - Detta främjar internrevisionsfunktionens objektivitet, effektivitet och enhetlighet

Internrevisionens skriftliga verksamhetsprinciper – god praxis

1. *Regelbundna externa värderingar: Internrevisionen är föremål för värderingar som utförs av en utomstående aktör, till exempel minst vart femte år.*
2. *Täckande och tydligt dokumenterade verksamhetsprinciper: Verksamhetsprinciperna är tydligt antecknade och de innehåller åtminstone alla de uppgifter som förutsätts i Eiopas riktlinjer för företagsstyrningssystem.*
3. *Verksamhetsprincipernas strategiska betydelse: Försäkringsbolagets styrelse betraktar verksamhetsprinciperna som ett strategiskt verktyg som stöder affärsverksamhetens långsiktiga funktionsförmåga.*
4. *Säkerställandet av oberoendet i verksamhetsprinciperna: Bolagsstyrnings-, lednings- och övervakningsorganen inverkar inte på revisionens innehåll, utvärderingen av resultaten eller rapporteringen.*
5. *Verksamhetsprincipernas roll i främjandet av objektivitet och enhetlighet: Högklassiga verksamhetsprinciper stöder revisionsfunktionens objektivitet, effektivitet och spårbarhet.*

Övervakning av en utlagd internrevisionsfunktion samt god praxis

- En stor del av bolagen har lagt ut internrevisionen, men bolaget har alltid ansvar för att följa regleringen oberoende av hurdant uppdragsavtal som ingåtts
- I utredningen observerades brister i utvärderingarna hos företag som ingått ett uppdragsavtal inom gruppen vad gäller deras möjligheter och förmåga att inverka på tjänsteleverantörens verksamhet
- Då det gäller beaktandet av bolagsspecifika revisionsbehov observerades brister i enskilda bolag som hör till en grupp
- Bolagens styrelser och de personer som ansvarar för utläggningen ska regelbundet säkerställa tjänsteleverantörens kompetens samt internrevisionens oberoende och att åtgärderna är riskbaserat inriktade

6. *Internrevisionen deltar inte i planeringen av annan än den egna verksamheten, godkännandet av egna verksamhetsmodeller och operativa verksamhet, vilket gör det möjligt för funktionen att fungera objektivt.*

Samarbete med bolagets styrelse

- Internrevisionens regelbundna rapportering till styrelsen hjälper styrelsen att identifiera problem i tid och att inrikta resurserna på strategiskt viktiga delområden
- Då internrevisionsfunktionens ansvarsperson aktivt deltar på styrelsemötena ökar funktionens effektfullhet och stärks informationsutbytet mellan olika bolagsnivåer
- Ett regelbundet samarbete mellan styrelsen och internrevisionsfunktionens ansvarsperson säkerställer att revisionsverksamheten utvecklas och stöder styrelsens beslutsfattande
- Ett gott informationsutbyte och en högklassig internrevision är viktiga element inom försäkringsbolagets bolagsstyrningssystem och stöder bolagets långsiktiga affärsmål.
- Aktuell åtkomst till styrelsematerial stöder funktionen att göra oberoende och objektiva revisioner samt främjar en effektiv intern kontroll.

Samarbete med bolagets styrelse – god praxis

7. *Utöver årsrapporteringen rapporteras till styrelsen regelbundet om hur revisionsplanen framskrider och om betydande observationer.*
8. *En förberedande diskussion om betydande observationer med styrelsen eller dess ordförande före mötet effektiverar beslutsfattandet.*
9. *Regelbundna möten mellan internrevisionens ansvarsperson och styrelsens ordförande håller styrelsen uppdaterad.*
10. *Då ansvarspersonen för internrevisionen vid behov deltar i styrelsemötena och även i andra ärendepunkter än de som gäller internrevisionen ökar kunskapen och stärks funktionens ställning.*
11. *Internrevisorerna ska garanteras uppdaterad åtkomst till styrelsematerialen, vilket stöder en oberoende och objektiv utvärdering.*

Resurser, kompetens och sakkunskap

- Tillräckliga resurser och kompetent personal är centrala för att säkerställa en effektiv internrevision.
- Det finns betydande skillnader mellan bolagen vad gäller avsatta resurser och substanskunnandet.
  - det rekommenderas att bolagen mer omfattande överväger att använda specialister och utomstående revisionshjälp
- Internrevisionen ska kunna genomföra sin plan även i samband med personalbyten eller plötsliga revisionsbehov utan att funktionens kontinuerliga arbete äventyras
- Styrelsen ansvarar för att bedöma internrevisionens verksamhet, identifiera utvecklingsbehoven och att allokera tillräckliga resurser
- Bolagen ska säkerställa att anlitandet av experter från bolagets andra funktioner i revisionsarbetet inte äventyrar internrevisionens oberoende

Resurser, kompetens och sakkunskap – god praxis

12. *Inom internrevisionsfunktionen är det möjligt att anlita experter, vilkas kompetens är kritisk för en kvalitetsmässigt god revision.*
13. *Anlitandet av extern expertis vid behov i specialrevisioner som kräver substanskunnande.*
14. *Internrevisionen upptäcker och rapporterar kritiskt om observerade brister i resurser och kompetens till styrelsen.*
15. *Internrevisionen kan anpassa sig till förändringar, såsom till personalbyten eller externa revisionsbehov utan att avbryta genomförandet av planerna.*

Revisionsplaner och god praxis

- Internrevisionens revisionsplan ska täcka bolagets hela verksamhet och bolags-styrningssystem samt bygga på ett riskbaserat förhållningssätt.
- I många bolag innehåller inte revisionsplanerna någon systematisk riskanalys eller rotation i fråga om väsentliga funktioner.
- En väl utarbetad plan som grundar sig på riskanalys förbättrar prioriteringen av revisionsobjekten och effektiverar resursanvändningen.

16. *Internrevisionsfunktionens planer grundar sig på en systematisk och riskbaserad analys i valet av prioriteringar.*
17. *Revisionsplanerna innehåller rotation i de väsentliga funktionerna för att säkerställa en täckande och mångsidig revision.*

Behandling av observationer från internrevisionen och fortsatt uppföljning

- En ändamålsenlig behandling och uppföljning av observationerna från internrevisionen stärker bolagets företagsstyrning, interna kontroll och riskhanteringssystem
- Internrevisionsfunktionen har en viktig roll i bedömningen och stängningen av observationer från internrevisionen då det gäller att garantera oberoende och objektivitet
- Av svaren i den tematiska bedömningen framgick att största delen av internrevisionens rekommendationer följs, vilket berättar om att försäkringsbolagen är engagerade i utvecklingen av bolagets verksamhet, bolagsstyrning och riskhanteringssystem och i stärkandet av internkontrollen

Behandling av observationer från internrevisionen och fortsatt uppföljning – god praxis

18. *Öppna observationer från revisionen stängs först efter att nödvändiga korrigerande åtgärder vidtagits och dokumenterats.*
19. *Internrevisionsfunktionen ska ha ansvar för bedömningen av om den fortsatta behandlingen av observationerna från internrevisionen är tillräckliga.*
20. *För varje observation utses en ansvarsperson, vilket minskar risken för att observationer lämnas obehandlade eller okorrigerade.*
21. *Dokumentering och motivering av varför rekommendationerna inte följs säkerställer att styrelsen är medveten om beslutens konsekvenser och risker.*
22. *Till styrelsematerialet fogas regelbundet en lista på öppna observationer från internrevisionen, vilket förbättrar transparensen och medvetenheten.*

Avslutningsvis

- Många finländska försäkringsbolag följer utöver regleringen och myndighetsanvisningarna även internationella yrkesstandarder, etiska regler och praktiska anvisningar för internrevision som en del av sin verksamhet
  - De nya internationella standarderna för internrevision (träder i kraft 9.1.2025) framhäver internrevisionsfunktionens samband med den interna kontrollen och riskidentifieringen
- En internrevision med optimala resurser stöder styrelsen och den operativa ledningen samt främjar utvecklingen av affärsverksamheten via revisionsarbetet
- Resultaten av enkäten utnyttjas i tillsynen och i dialogen med försäkringsbolagen 2025

FIN-FSA
FINANSSIVALVONTA

Aktuellt inom förfarandetillsynen

övervakare Aleksi Koivunen

Allmänt om förfarandetillsynen

- Förfarandetillsynen är att trygga de försäkrade förmånerna
- Målet är att
  - Säkerställa att tjänsteleverantörernas rutiner följer lag och god sed
  - Öka privatkundernas förtroende för tillsynsobjektens och finansmarknadens verksamhet
- Huvudvikt på det allmänna tillsynsarbetet, med vilket man strävar efter att inverka på omfattande gruppers förmåner

- Förfarandetillsynen är bl.a.
  - Kundkontakter, dvs. klagomål, förfrågningar och förvaltningsklagan
  - Underliggande uppföljning och samarbete med bolagskontroll
  - Separata, bolagsspecifika tillsynsåtgärder, t.ex. inspektioner
  - Mer omfattande utredningar eller tematiska bedömningar som berör hela branschen
    - T.ex. Periodiska uppföljningar av de lagstadgade skadeförsäkringsgrenarna (trafik- och arbetsolycksfallsförsäkringar)

Aktuella ärenden

- **Tillsynsmeddelande**: Observationer om uppföranderegelerna i försäkringsbolagens styrelseprotokoll
  - Utifrån utredningsarbetet kan det konstateras att det fanns betydande bolagsspecifika skillnader i hur förfarandena inom försäkringsverksamheten behandlas i bolagens styrelser och i hur ärendena dokumenteras.
  - Det är motiverat att bolagets styrelse regelbundet och i tillräcklig omfattning även behandlar bolagens förfaranden inom försäkrings- och ersättningsfunktionen på sina möten.

- **Tillsynsmeddelande**: Högsta förvaltnings-domstolen: Även andra än ekonomiska brott låg till grund för avslag om registrering i försäkrings-förmedlarregistret
  - Högsta förvaltningsdomstolen anser i sitt årsboksbeslut HFD:2024:50 att Finansinspektionen hade rätt att avslå ett aktiebolags ansökan om registrering i försäkringsförmedlarregistret.
  - Finansinspektionen uppmanar försäkringsbolagen att beakta inverkan av högsta förvaltningsdomstolens beslut i uppdateringen av material och processer som ansluter sig till ombudens goda vandel i bolaget.

- Det pågår en **tematisk bedömning av bilaffärers och besiktningskontors verksamhet i egenskap av försäkringsombud med sidoverksamhet**. Tillsynsmeddelande efter att den tematiska bedömningen färdigställts.

- Formandet av en helhetsbild av **kundklagomålen** på basis av olika datakällor
  - Klagomål som kunden skickar direkt till bolaget
  - Felrapporter som berör försäkringar och som bolagen själva samlar in
  - FINEs rådgivnings- och tvistlösningstjänster

Teman under det kommande året

- Etableringen av FISA/VREK
  - Inloggning via suomi.fi som en ny teknisk lösning
  - Förhoppningsvis kommer ändringarna att vara till hjälp för användarna
- Införande av FASY
  - Datasäkert formulär för kundkontakter
  - Bolagen kopplas till meddelandeutbytet senare. Närmare information ges i samband med införandet.
- Databaserad marknadsövervakning
  - Målet är att data som inkommer till Finansinspektionen även analyseras med beaktande av uppföranderegelerna.
  - Indikatorer som härletts ur ekonomiska nyckeltal, vilka hjälper till att inrikta tillsynen riskbaserat.
- Ändringar i konsumentskyddslagen
  - Bl.a. förbereds som bäst ändringar i regleringen om distansförsäljning av finansiella tjänster.
  - Särskilda bestämmelser för försäkringsbranschen om skyldigheterna att be om förhandsbesked ska i stor utsträckning tillämpas i stället för regleringen om distansförsäljning av finansiella tjänster enligt konsumentskyddslagen.
  - Som en ny sak har det i webbgränssnittet tagits in en funktion för att ångra ett distansavtal, omfattande tillämpningsområde.

Periodisk uppföljning av de lagstadgade ersättningsslagen

Trafikförsäkring, personskador
Inledande av handläggningen av ersättningsansökan

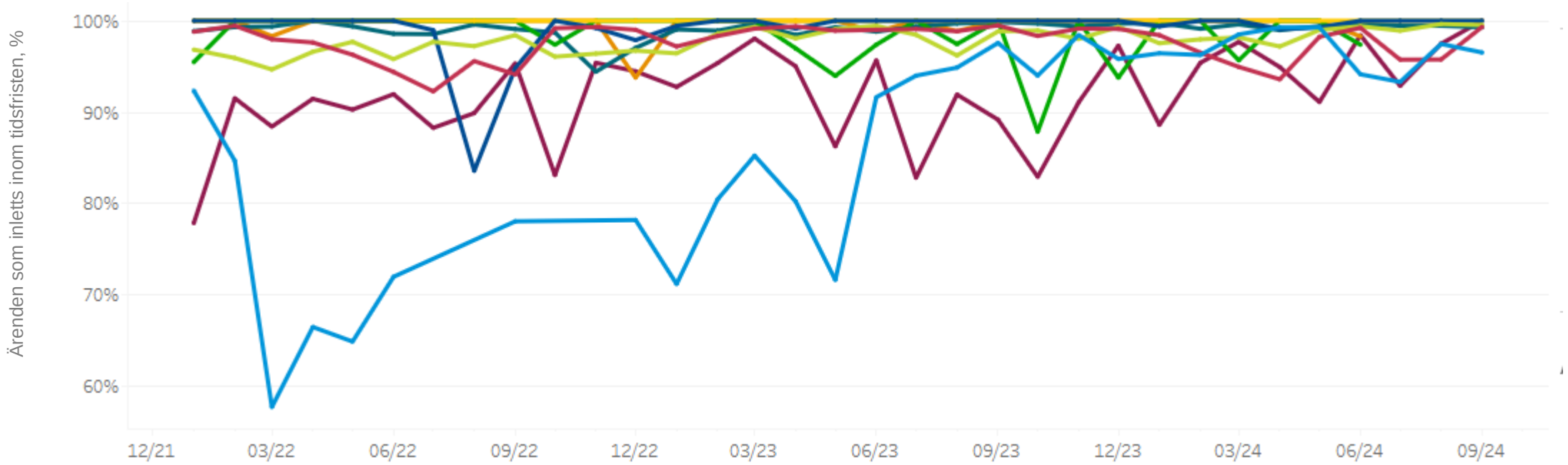

Trafikförsäkring, personskador
Ersättningsbeslut

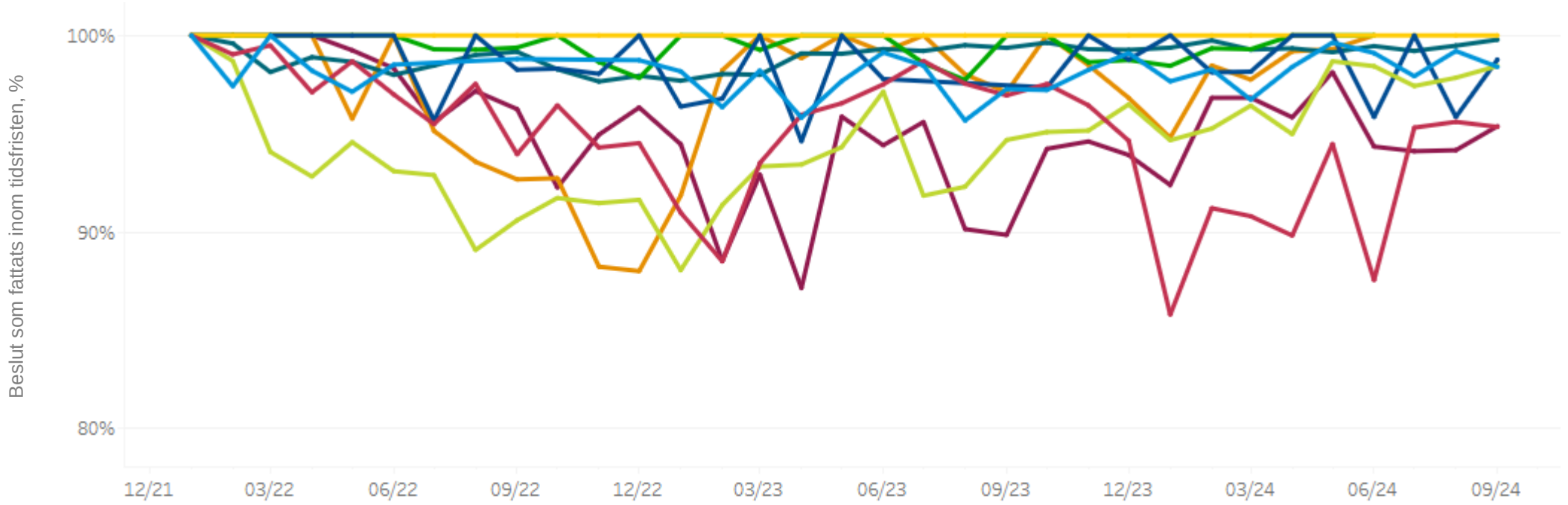

Arbetsolycksfalls- och yrkessjukdomsförsäkring
Inledning av handläggningen av ersättningsansökan

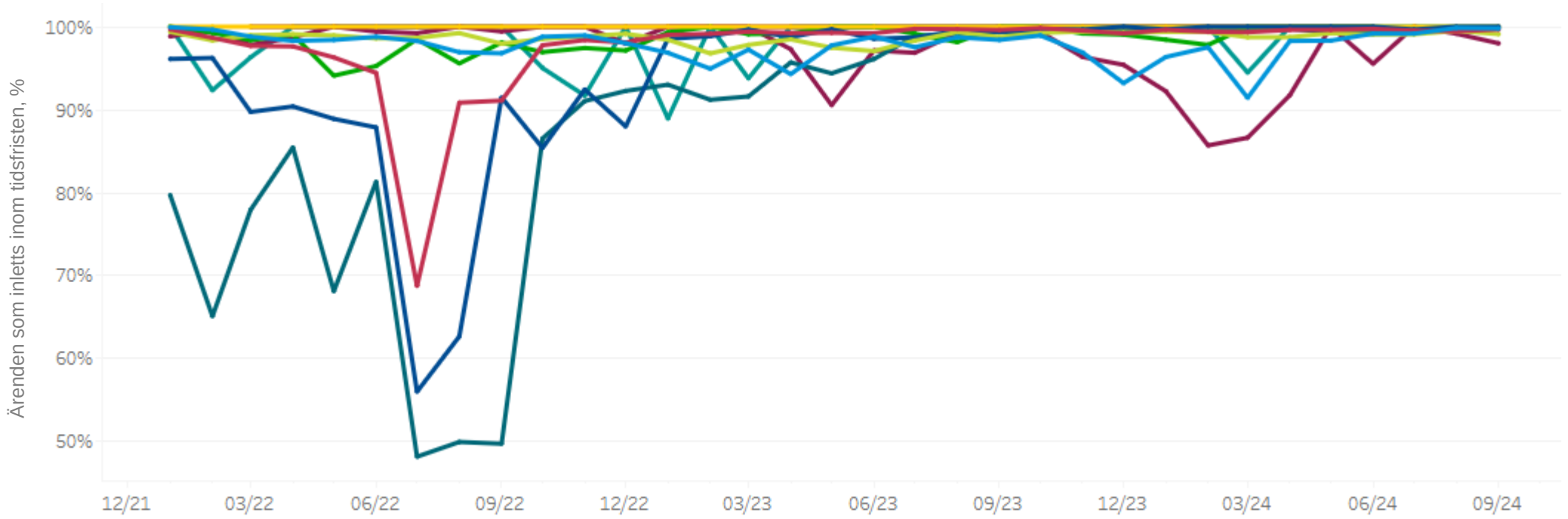

Arbetsolycksfalls- och yrkessjukdomsförsäkring
Ersättningsbeslut

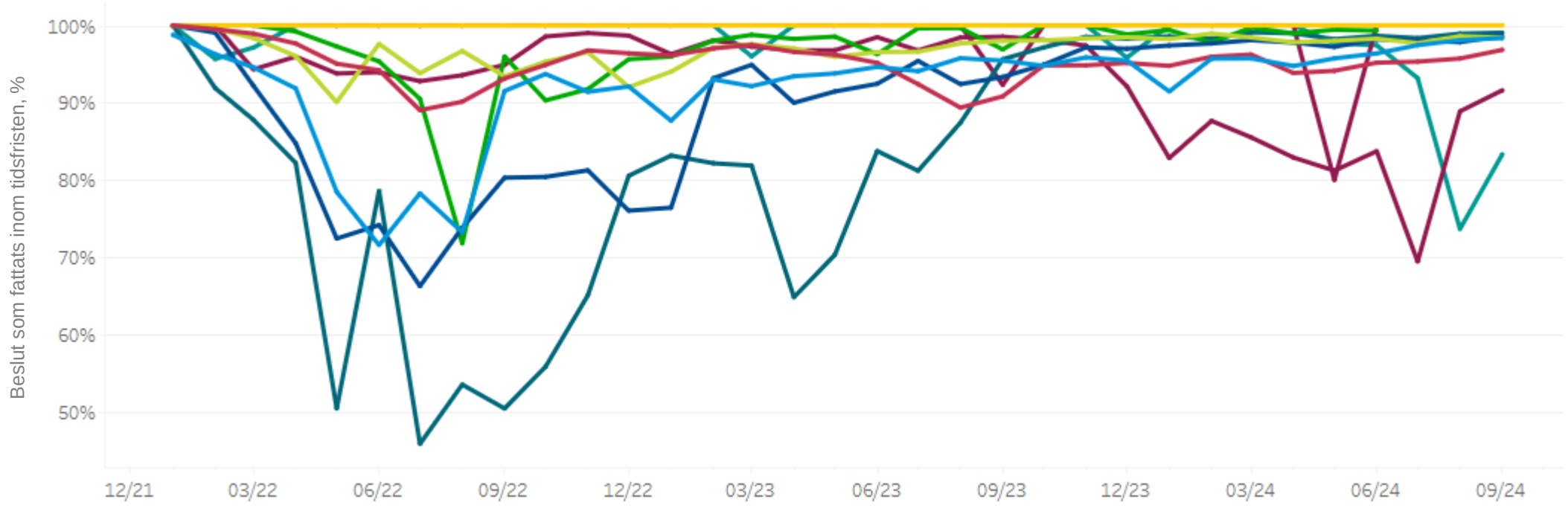

Observationer vad gäller efterlevnaden av de lagstadgade ersättningsslagens tidsfrister

- Utmaningar vad gäller systemens funktion och rapportering
  - Särskilt arbetsskeden som kräver manuell inmatning
  - Om det observeras brister i den rapport som skickats till Finansinspektionen, kan den korrigerade rapporten skickas i efterhand
- Bristerna i behandlingstiderna beror ofta på personalen
  - Rekrytering
  - Arbetstagarnas avgång
  - Kort- och långvarig frånvaro
- Intern kontroll och rapportering till ledningen
  - Bolagen ska säkerställa att information om problem når beslutsfattarna i tid
- Tidsfristerna enligt regleringen ska iakttas
  - Bolagen ska ordna sin verksamhet så att den är lagenlig
  - Förutsebara, regelbundet upprepade, omfattande oh långvariga avvikelser kan inte godkännas

FIN-FSA
FINANSSIVALVONTA

DORAs inverkan på företagen under tillsyn

senior specialist Isto Aho

Allmänt on DORA

Effekter:

- På bolagsstyrningen
- På rapporteringen
- På hanteringen av tredjepartsleverantörer av IKT-tjänster
- På testningen av motståndskraft
- På hotbildsstyrd testning

- I bilagorna finns länkar till förordningarna och till valda sidor på europeiska tillsyns-myndigheternas webbsidor eller utkast till dem
- IKT = informations- och kommunikations-teknik

Sammanfattning av diorna

Nya ärenden:

- Några rapporter
- IKT-avtalsregister
- Tillsynsram för systemviktiga IKT-leverantörer

Ärenden som tydligt ändras:

- Rapporteringen om IKT-relaterade incidenter
- Många riktlinjer ändras till direktiv

- Eiopas, EBAs och ESMAs GAP-analyser mellan DORA och gällande riktlinjer, eller mellan DORA och FIVAs föreskrifter och anvisningar visar inga omvälvande förändringar, men
  - Tillämpningsområdet ändras
  - Regleringen förenhetligas mellan sektorerna
  - Vissa detaljer har ändrats, preciserats eller lagts till och en del av dem är krävande att genomföra
  - Många riktlinjer ändras till direktiv

- Diornas innehåll eller de ärenden som lyfts fram är inte en uttömmande lista och anger inte prioritetsordningen.
- Krav finns även i andra regelverk
- Vissa ärenden har fortfarande statusen ”draft” (utkast) i regleringen eller utgör Finansinspektionens nuvarande ståndpunkt, och de kan ännu ändras.

Allmänt on DORA

Cyber Resilience	The ability of an organisation to continue to carry out its mission by anticipating and adapting to *cyber threats* and other relevant changes in the environment and by withstanding, containing and rapidly recovering from *cyber incidents*. Source: Adapted from CERT Glossary (definition of "Operational resilience"), CPMI-IOSCO and NIST (definition of "Resilience")

Källa: Cyber Lexicon 2023 edition

DORA-förordningen (2022/2554) trädde i kraft 17.1.2023 och den tillämpas fro.m. 17.1.2025

- Kapitel I – Allmänna bestämmelser
- Kapitel II – IKT-riskhantering
- Kapitel III – Hantering av, klassificering av och rapportering om IKT-relaterade incidenter
- Kapitel IV – Testning av digital operativ motståndskraft
- Kapitel V – Hantering av IKT-tredjepartsrisker
- Kapitel VI – Arrangemang för informationsutbyte
- Kapitel VII – Behöriga myndigheter

Bolagsstyrning

Inverkan på bolagsstyrning

- DORA, artikel 5 (styrning) och 6 (IKT-riskhanteringsram)
- Ledningsorgan
  - Ansvar **för strategin för digital operativ motståndskraft** och **för fastställandet av lämplig risktoleransnivå** (art. 5.2 d)
  - Godkänner IKT-kontinuitetspolicyn, åtgärds- och återställningsplaner avseende IKT, regelbundet (art. 5.2 e)
  - Anslår budgeten för program för medvetenhet om IKT-säkerhet och för utbildning i ärendet (art. 5.2 g)
  - Tillräckliga och aktuella kunskaper och färdigheter ska upprätthållas aktivt (art. 5.4)
  - Osv.
- IKT-riskhanteringsram
  - Dokumenteras och ses över minst en gång per år (art. 6.5).
  - Ska regelbundet vara föremål för en internrevision (art. 6.6).
  - **Strategi för digital operativ motståndskraft** (art. 6.8).
- Närmare information om de strategier, policyer osv. som nämns i artikel 6 finns i RTS 2024/1532.

Plock ur RTS (2024/1532)

Policyer/säkerhetsstrategier:

- Policy för hantering av IKT-tillgångar (art. 4)
- Kryptering och kryptografisk säkerhet (art. 6)
- IKT-projekthantering (art. 15)
- Förvärv, utveckling och underhåll av IKT-system (art.16)
- Fysisk säkerhet och miljösäkerhet (art. 18)
- Personalpolitik (art. 19)
- Identitetshantering (art. 20)
- Åtkomstkontroll (art. 21)
- Policy för hantering av IKT-relaterade incidenter (art. 22, 23)
- IKT-kontinuitetspolicyn (art. 24, 25)

Hanteringsmetoder:

- Förfarande för hantering av IKT-tillgångar (art. 5)
- Hantering av kryptografiska nycklar (art. 7)
- Kapacitets- och prestandahantering (art. 9)
- Hantering av sårbarheter och programfixar (art. 10)
- Data- och systemsäkerhet (art. 11)
- Loggning (art. 12)
- Förvärv, utveckling och underhåll av IKT-system (art.16)
- Hantering av IKT-förändringar (art. 17)
- Identitetshantering (art. 20)
- Åtgärds- och återställningsplaner avseende IKT (art. 26)

Policyer, strategier och hanteringsmetoder:

- Strategier och förfaranden för IKT-riskhantering (art. 3)
- Säkerhetsstrategier och förfaranden för IKT-verksamhet (art. 8)
- Strategier, förfaranden, protokoll och verktyg för hantering av nätverkssäkerhet (art. 13)
- Säkring av information under överföring (art. 14)

Andra:

- Formatet för och innehållet i rapporten om översynen av IKT-riskhanteringsramen (art. 27)

Om rapporteringen

Inverkan på rapporteringen till Finansinspektionen

- Många tidigare rapporteringar relaterade till ämnet fortsätter oförändrade (se föreskrifter och anvisningar 6/2015)
  - Årsanmälan om förlust som orsakas av operativa risker
  - Anmälan om utläggning
- Rapporteringen om IKT-relaterade incidenter
  - Innehållet ändras något
  - Tröskelvärdena ändras också
- Årsrapportering om IKT-relaterade incidenter
- Dataregister om IKT-tjänsteleverantörer (avtalsregister)
  - artikel 28
- Rapport om översynen av IKT-riskhanteringsramen (på begäran, art. 6.5)

Rapportering av IKT-relaterade incidenter

- Process för hantering av IKT-relaterade incidenter (art. 17)
- Rapportering och frivillig anmälan (art. 19)
- Rapporteringsinnehåll (art. 20), se ITS och RTS.
- Till Fiva genom att använda nuvarande kanal för rapportering av incidenter

- Joint draft ITS on major incident reporting
- RTS on criteria for the classification of ICT-related incidents
- Delegated regulation - EU - 2024/1772 - EN - EUR-Lex (klassificeringskriterier, väsentlighetströsklar)

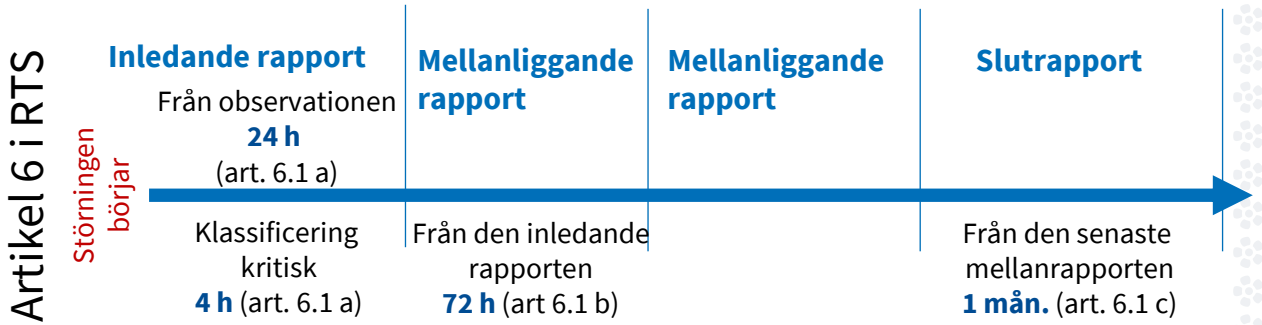

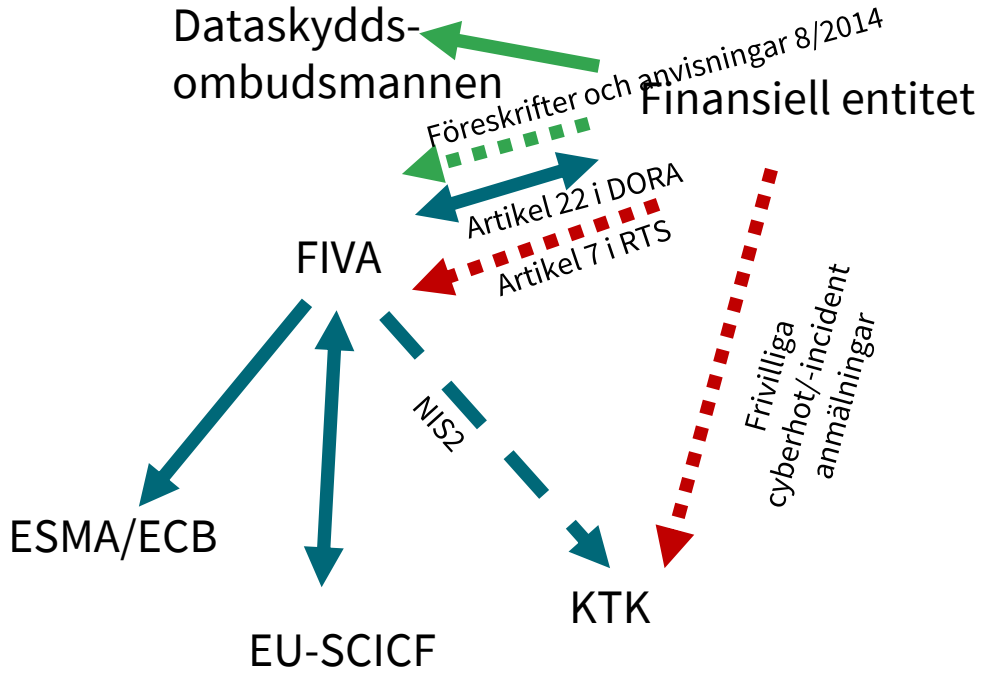

Rapportering om IKT-relaterade incidenter – veckoslut, inledande rapport

Artikel 6.2 i RTS
Inledande rapport och omklassificering enligt allvarlighetsgrad

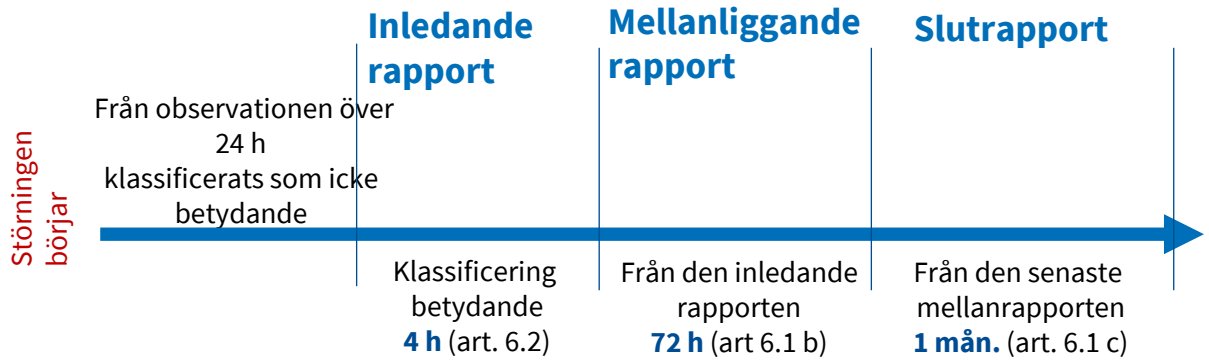

RTS art. 6.4, veckoslut och helgdagar
Rapporten om IKT-relaterade incidenter kan inlämnas följande vardag före kl. 12.00

(Vissa aktörer har inte denna incident)

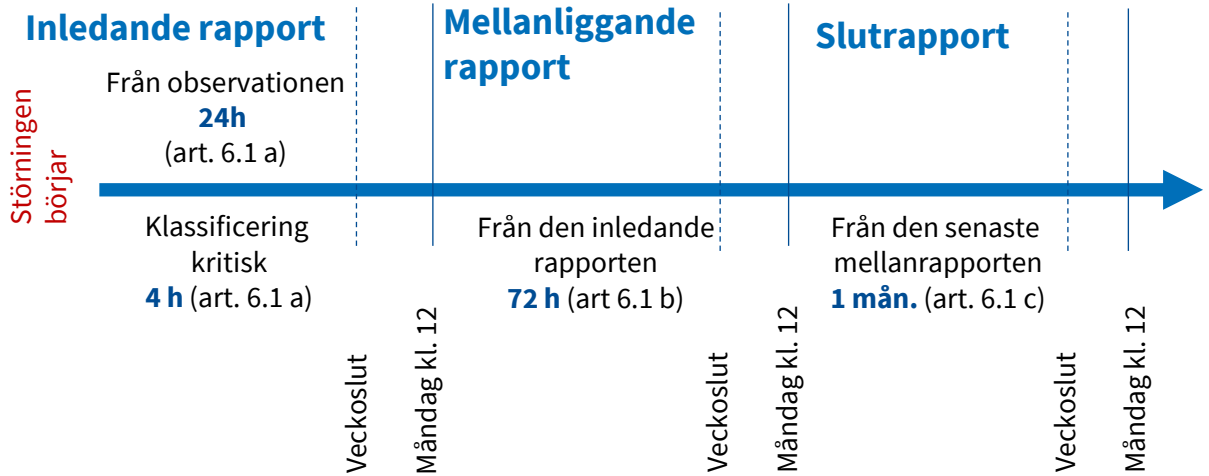

Årsrapport om IKT-relaterade incidenter

- Se joint Guidelines on the estimation of aggregated costs/losses caused by major ICT-related incidents
- Börjar på våren 2026 och gäller IKT-relaterade incidenter som skett 2025
- Gäller varje företag under tillsyn separat, grupper kan inte konsolidera rapporteringen RTS sida 20 och DORA 11 (10).

Group-level vs. entity-level reporting.	Three respondents stated that in capital groups, costs and losses are usually calculated at a group level. Therefore, the Draft Guidelines should allow for the estimates on costs and losses to be calculated at a group level.	Article 11(10) DORA requires the reporting at the level of the financial entity, not at group level.	No change.

JOINT COMMITTEE GUIDELINES ON AGGREGATED ANNUAL COSTS AND LOSSES OF MAJOR ICT-RELATED INCIDENTS

eba European Banking Authority · eiopa European Insurance and Occupational Pensions Authority · ESMA European Securities and Markets Authority · JOINT COMMITTEE OF THE EUROPEAN SUPERVISORY AUTHORITIES

Annex: Reporting template for gross costs and losses and financial recoveries in a reference year

Name of the financial entity	
Legal Entity Identifier	
Start and end date of the reference year of the financial entity	
Currency	

Number of incident	Date of the submission of the final incident report	Incident reference number	Gross costs and losses of the incident in the reference year (1000s of units)	Recoveries of the incident in the reference year (1000s of units)
1				
2				
...				
Total for reference year	----------	----------		

IKT-avtalsregister

- Rapportering första gången före 30.4.2025.
- De europeiska tillsynsmyndigheterna beslut: om tidsfristerna för rapportering till avtalsregistret och där ESA 2024 22 Decision on reporting of information for CTPP designation.pdf
- Där finns även en Excel som beskriver valideringarna.
- Materialet används på EU-nivå för att identifiera kritiska IKT-aktörer och för inledande av tillsyn

- Till Fiva via samma rapporteringskanal som andra myndighetsrapporter (exkl. incidenter).

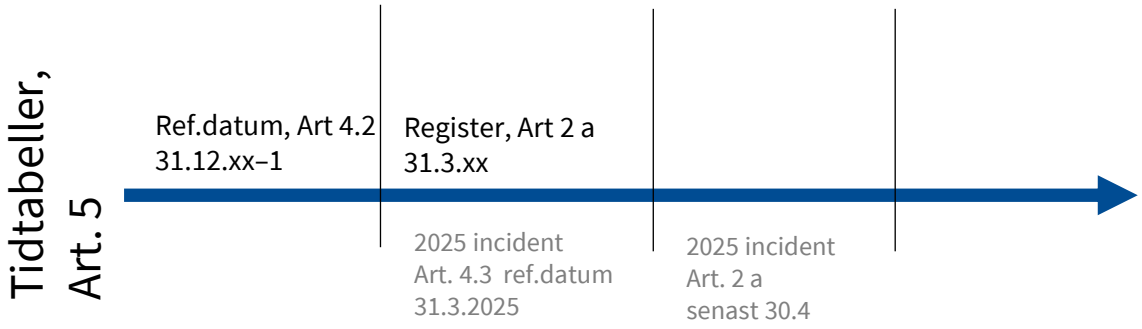

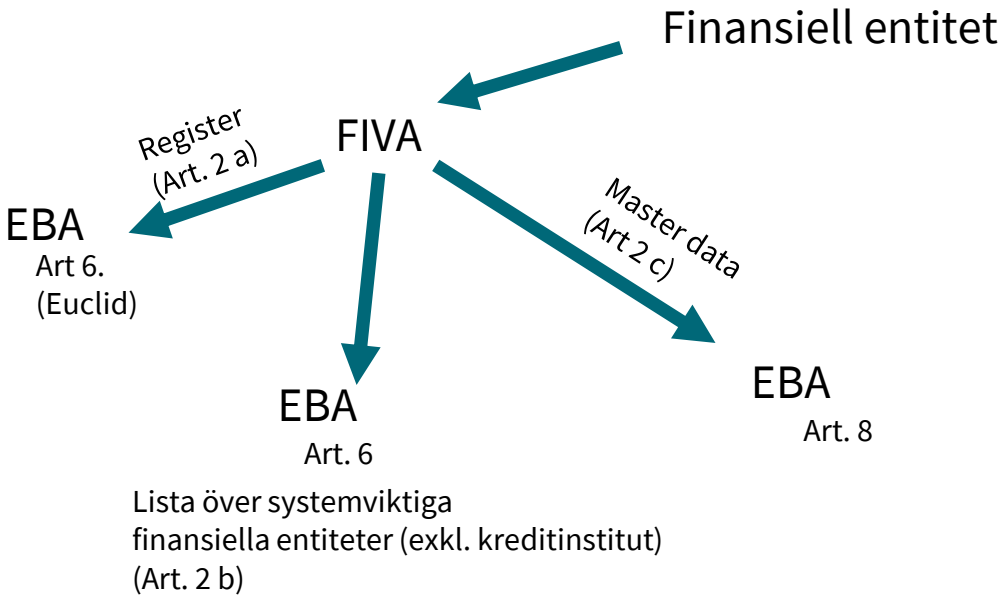

Tredjepartsleverantörer

Avtalande om IKT och IKT-avtal

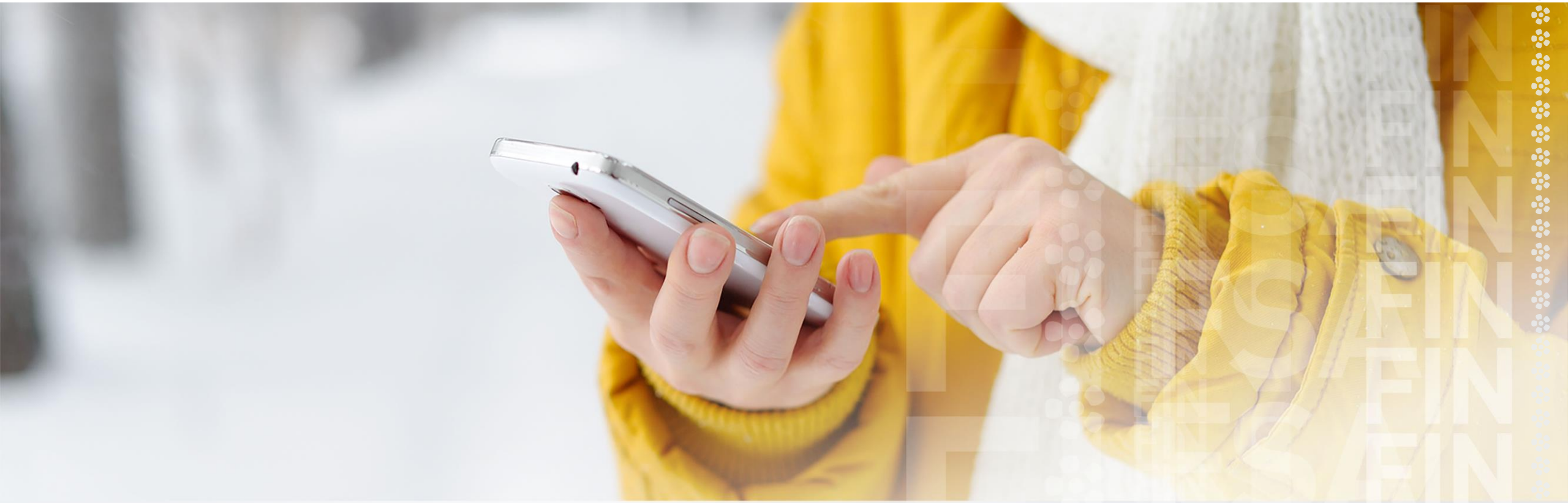

Inverkan på hanteringen av tredjepartsleverantörer av IKT-tjänster

- IKT-tredjepartsrisken är en integrerad del av IKT-risken (art. 28.1)

- **Strategi för IKT-trejdepartsleverantörer** (art. 28.2) … och kontraktsmässiga arrangemang för användningen av IKT-tjänster ska regelbundet ses över
- Rol (art. 28.3)

- **Exitstrategi** (art. 28.8) för de IKT-tjänster som stöder kritiska eller viktiga funktioner
  - Obs. Molntjänster och övergång till molntjänster

- Kraven i den strategi som det refereras till i art. 28.2 beskrivs i RTS.
  - Styrning (RTS art. 3)
  - Livscykel (RTS art. 4), riskkartläggning på förhand (RTS art. 5), dd (art. 6), övervakning (art. 9)
  - Avtalens innehåll (art. 8)

- Därtill RTS JC 2023 84 - Final report on draft RTS to specify the policy on ICT services supporting critical or important functions

Inverkan på hanteringen av IKT-tredjepartsleverantörer – underleverantörer

- Skriftligen och ska innehålla servicenivåavtal (art. 30.1)
- Bekanta villkor och därtill ska inkluderas bl.a. villkoren för deltagande i finansiella entiteters program för medvetenhet om IKT-säkerhet och utbildning om digital operativ motståndskraft (art. 30.2 i)
- Kontrakt om användning av IKT-tjänster som stöder kritiska eller viktiga funktioner ska innehålla flera andra villkor (art. 30.3).
- För finansiella entiteter och vilka innehåller klara lättnader för mikroföretag (art. 30.3).
- RTS art. 4, i de fall där kontraktsmässiga arrangemang om användning av IKT-tjänster är ok för kritiska eller viktiga funktioner
- RTS Art 5, om underleverantörskedjan
- RTS on subcontracting: JC 2024-53_Final report DORA RTS on subcontracting.pdf

Kontinuitet och hantering av incidenter

Inverkan på testningen av digital operativ motståndskraft

- Med andra ord inverkan på kontinuitetshanteringen
- DORA-förordningens kapitel IV, artiklarna 24–27 Av dessa ansluter sig 26 och 27 till hotbildsstyrd testning (se följande dia).
- Art. 24 innehåller allmänna bestämmelser och art. 25 testning av IKT-verktyg och IKT-system

- Det ska inrättas ett **program för testning av digital operativ motståndskraft** (art. 24.1).
- Riskbaserat betraktelsesätt med beaktande av IKT-riskens utveckling, eventuella specifika risker och hur kritiska informationstillgångarna och de tillhandahållna tjänsterna är
- **Testerna ska utföras av oberoende parter och ha tillräckliga resurser** (art. 24.4)
- Strategier för prioritering av problem som visar sig under testerna samt valideringsmetoder (art. 24.5)
- Testning av alla IKT-system och IKT-tillämpningar som stöder kritiska eller viktiga funktioner varje år (art. 24.6)

- Genomförande av följande i rätt proportion (art. 25.1)
  - sårbarhetsanalyser och skanningar,
  - analyser av öppen källkod,
  - nätverkssäkerhetsbedömningar,
  - gapanalyser,
  - fysiska säkerhetsgranskningar,
  - frågeformulär och programvarulösningar för skanning,
  - källkodsgranskningar när så är möjligt,
  - scenariobaserade tester,
  - kompatibilitetstester,
  - prestandatester,
  - tester ändpunkt till ändpunkt (end-to-end) och
  - penetrationstester

Hantering av incidenter

- Upptäckter och upptäcktsmekanismer behandlas i artikel 10
  - **Mekanismerna ska testas regelbundet** (art. 10.1)
- Åtgärder och återställande behandlas i artikel 11
  - IKT-kontinuitetspolicy (art. 11.2)
  - De ska införas IKT-kontinuitetsplaner som testas regelbundet, särskilt då de har utkontrakterats eller kontrakterats genom arrangemang med tredjepartsleverantörer (art. 11.4)
  - Verksamhetskonsekvensanalyser med tanke på kontinuiteten, scenarioanalyser (art. 11.5)
- Vidtagna åtgärder ska dokumenteras, då IKT-kontinuitetsplaner och åtgärds- och återställningsplaner avseende IKT har aktiverats. (art. 11.8)

Säkerhetskopiering, metoder för återskapande. Om kommunikation. Om lärande.

- Förfarandena ska dokumenteras (art.12.1)
- Ska regelbundet testas, även förfarandena för säkerhetskopiering inkl. återskapande och datakvalitet (art. 12.2)
- Kontroller och avstämningar i samband med återskapande (art. 12.7)

- Kommunikationen: det ska finnas minst en person ska ha i uppgift att genomföra **kommunikationsstrategin för IKT-relaterade incidenter** och fungera som talesperson gentemot allmänheten och medierna i detta syfte (art. 14.3)

- Kapacitet och personal för att samla in information om
  - Sårbarheter
  - Cyberhot
  - Incidenter
  - Cyberangrepp
- Samt förmåga att analysera ovan nämnd information (art. 13.1)
- Efterhandsöversyner efter allvarliga incidenter (art. 13.2)
- **IKT-riskbedömningsprocessen** ska innehålla synpunkter och information (art. 13.3) och rapportering till ledningsorganet (art. 13.5)
- Övervakning av effektiviteten i genomförandet av strategin för digital operativ motståndskraft (art. 13.4)
- Utbildningsprogram för personalen inkl. ledningsorganet och tredjepartsleverantörer av IKT-tjänster (art. 13.6)

Inverkan på hotbildsstyrd testning (TLPT)

- Artiklarna 26 och 27
- För större aktörer: Finansinspektionen meddelar vilka som omfattas av dessa
- RTS Joint Regulatory Technical Standards specifying elements related to threat led penetration tests | European Banking Authority art. 21 g och 2.4 gäller försäkringsbolagens deltagande.
- Betydande banker, via ECB
- Andra finansiella entiteter Testningsschemat TIBER-FI

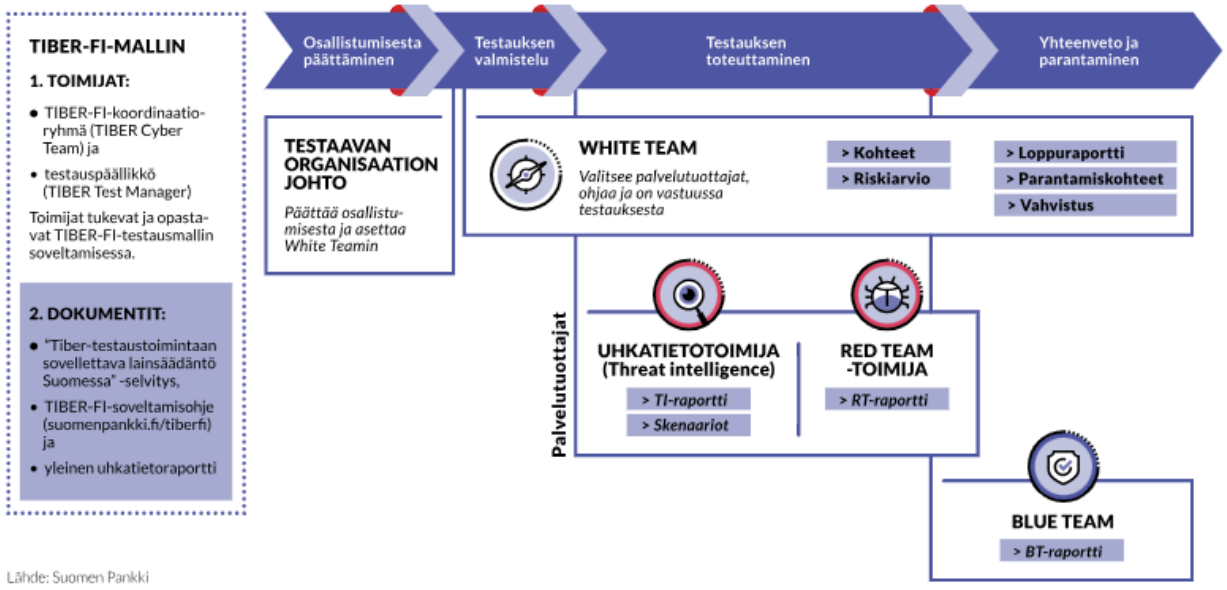

Lähde: Suomen Pankki

Bilagor och länkar

Ny tillsynsram

- IKT-tjänsteleverantörernas tillsyn
  - Systemkritiska aktörer
  - ”Som kritiska betraktas tredjepartsleverantörer som tillhandahåller IKT-tjänster för finansiella aktörer, direkt omfattas av de europeiska tillsynsmyndigheternas tillsyn till den del de tillhandahåller sina tjänster för finansiella aktörer”
- Kapitel II i DORA-förordningen (artiklarna 31–44) behandlar den nya tillsynsramen (tillsynsram för kritiska tredjepartsleverantörer av IKT-tjänster)
- Inverkan på finansiella entiteter (försäkrings-bolag) antas vara högst indirekt
  - ”Om man köper tjänster av en kritisk IKT-tjänsteleverantör, kan det till tjänsteutbudet i fråga rikta sig rekommendationer (art. 35) eller till och med förbud (art. 42)”

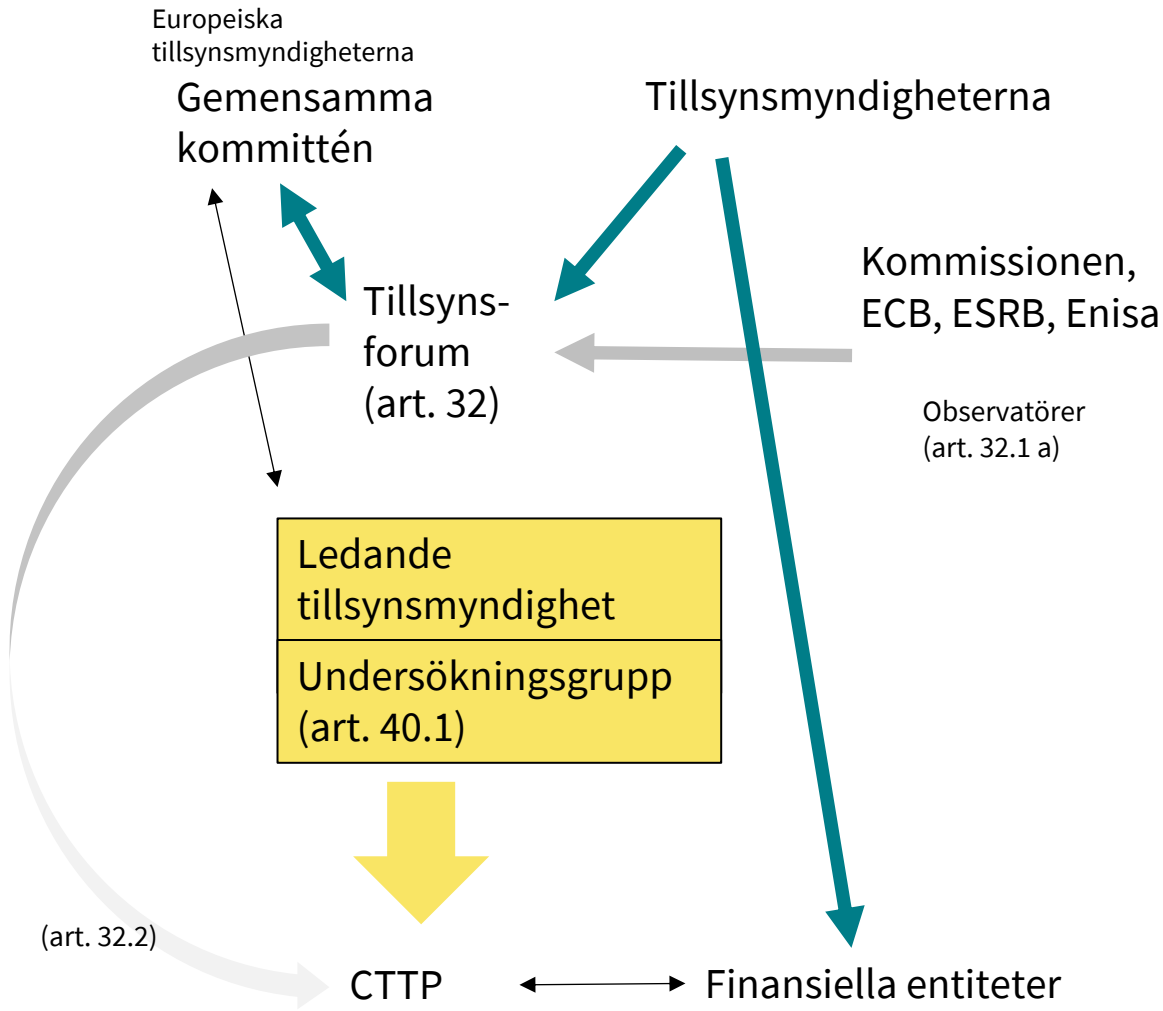

DORA

- DORA-förordningen eur-lex 2022/2554
- RTS delegerad förordning 2024/1774 (eur-lex 2024/1532)

- Webbsidor
  - Digital Operational Resilience Act | European Banking Authority
  - ESAs published second batch of policy products under DORA | European Banking Authority

  - DORA EBA Roadmap

- Möjlighet att begära tolkningshjälp:
  - Q&A on regulation – EIOPA
  - Q&A form
  - Search QAs – EIOPA; det är möjligt att filtrera fram frågor som gäller DORA
  - Joint Q&As – EIOPA; även denna är relevant med tanke på DORA
- Där finns även länkar till EBAs och ESMAs QA-sidor: en del av frågorna är sådana att svaren är relevanta inom alla sektorer.

Länkar till RTS och ITS

- RTS delegerade förordning 2024/1774 (eur-lex 2024/1532) kompletterar DORA-förordningen med tekniska standarder

- Ingående av kontrakt
  - Om policyernas innehåll: Regulatory Technical Standards on the policy on ICT services supporting critical or important functions provided by ICT third-party service providers
  - Kritiska och centrala funktioner, riskhantering: Joint Regulatory Technical Standards on subcontracting ICT services supporting critical or important functions
  - Kommissionens delegerade förordning 2024/1773 innehållet i riktlinjerna för kontraktsmässiga arrangemang om användning av IKT-tjänster
  - ROI: Implementing Technical Standards to establish the templates for the register of information

- TLTP
  - JC 2024-29 - Final report_DORA RTS on TLPT.pdf

- IKT-incidenter
  - Kommissionens delegerade förordning 2024/1772 kriterierna för klassificering av IKT-relaterade incidenter, väsentlighetströsklar och närmare uppgifter om rapporter
  - Joint draft ITS on major incident reporting
  - RTS on criteria for the classification of ICT-related incidents
- Årsrapport om IKT-incidenter
  - joint Guidelines on the estimation of aggregated costs/losses caused by major ICT-related incidents

Finansinspektionens föreskrifter och anvisningar

- Överlappningar med DORA och regleringen på lägre nivå upphävs
  - Hantering av operativa risker i företag under tillsyn inom finanssektorn (Föreskrifter och anvisningar 8/2014)
  - Upptagande av verksamhet och företags-styrningssystem i liv- och skadeförsäkringsbolag (6/2015)

FIN-FSA
FINANSSIVALVONTA

Aktuellt om sanktioner

ledande specialist Anssi Leisio

Tillsyn över sanktionsförfarandet inom Finansinspektionen

Viktiga ändringar

31.3.2023 – Delvis revidering av penningtvättslagen

juni 2023 – Uppdateringar av RA-rapporteringen

20.12.2023 – Föreskrifter och anvisningar om sanktioner publiceras

1.3.2024 – Föreskrifter och anvisningar om sanktioner träder i kraft

september 2024 – Sanktionsriskbedömning klart

september 2024 – Den första inspektionen av sanktioner har inletts

Att beakta om sanktionsriskbedömningen

- Sanktionsförteckningar
  - Sanktionsscreeningen av kunder har inte genomförts när sanktionsförteckningarna uppdaterats
  - Dröjsmål i uppdateringen av sanktions-förteckningarna
  - FN:s sanktionsförteckningar saknas
- Riskbedömning saknas
- Intern kontroll
  - Kvalitetskontroll i anslutning till undersökningen av sanktionslarm
- Verksamhetsprinciper
  - Frysning av tillgångar
  - Kringgående av sanktioner
- Rapportering till ledningen
  - Rapporteringen till ledningen är bristfällig

Resultaten av sanktionsriskbedömningen

Undersektor	Total risknivå
Kreditinstitut, grupp 3	Synnerligen betydande
VASP	Synnerligen betydande
Kreditinstitut, grupp 2	Synnerligen betydande
Betalningsinstitut	Synnerligen betydande
Penningförmedlare (Hawalas)	Synnerligen betydande
Kreditinstitut, grupp 1	Betydande
Tillhandahållare av investeringstjänster	Betydande
Registrerade betaltjänstleverantörer (exkl. Hawalas)	Betydande
Kreditinstitut, grupp 4	Ganska betydande
Skadeförsäkringsbolag	Ganska betydande
UCITS fondbolag	Ganska betydande
Livförsäkringsbolag	Ganska betydande
AIF-förvaltare med auktorisation	Ganska betydande
Registrerade AIF-förvaltare	Ganska betydande
Kreditinstitut, grupp 5	Mindre betydande
Beviljare av konsumentkrediter	Mindre betydande

- I denna riskbedömning anses de finländska livförsäkringsbolagen och skadeförsäkringsbolagen höra till försäkringssektorn.
- Personer som är föremål för sanktioner eller nationella frysningsbeslut är också kunder inom försäkringssektorn.
- Sektorns riskexponering är delvis lägre på grund av att verksamheten inte i samma grad är gränsöverskridande som till exempel kreditinstitut som förmedlar betalningar.
- Det är emellertid viktigt att förstå de risker som ansluter sig till exempel till stater som är föremål för omfattande sanktioner.

Kringgående av sanktioner

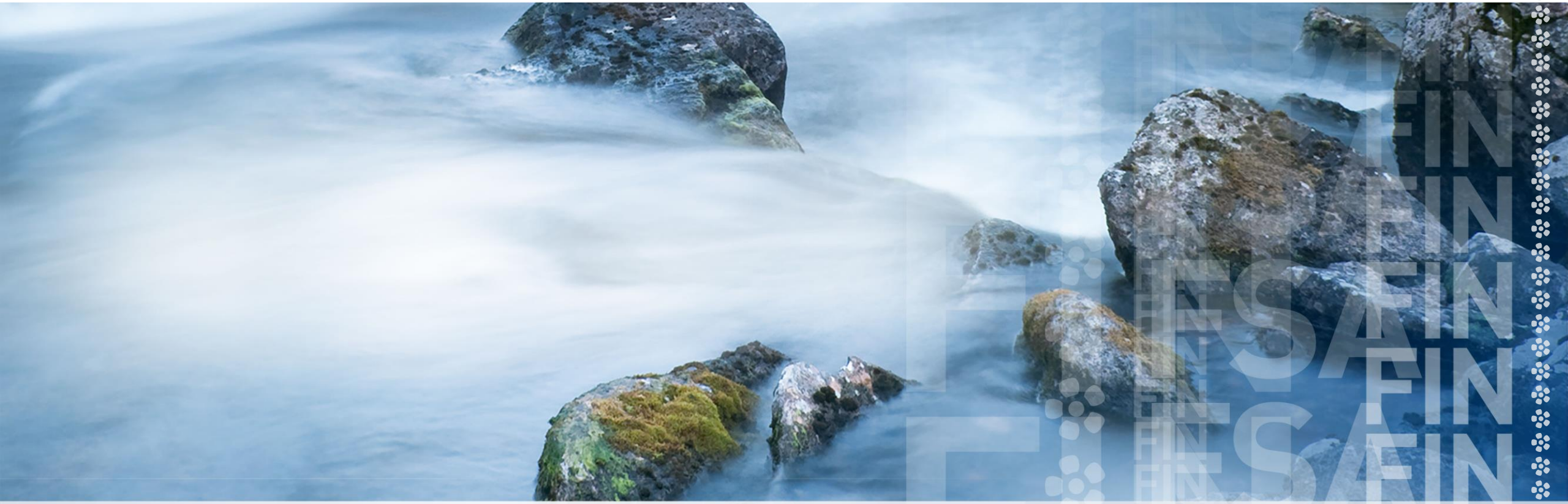

På vilket sätt har kringgående av sanktioner beaktats i regleringen?

- Föreskrifter och anvisningar om sanktioner, avsnitt 7.4 stycke 36:

  ”Enligt Finansinspektionens tolkning betyder 3 kap. 16 § i penningtvättslagen att företaget under tillsyn ska införa **effektiva förfaranden** för att **förhindra att sanktionsbestämmelser kringgås**.

  Förfarandena ska säkerställa att företaget under tillsyn inte deltar i åtgärder vilkas syfte eller följd är kringgående av förbud och förpliktelser enligt sanktionsbestämmelser.

  Förfarandena ska grunda sig på de risker för kringgående av sanktioner som identifierats i riskbedömningen av företaget under tillsyn”.

Kringgående av sanktioner ur försäkringssektorns synvinkel

- Särskilt vid transaktioner inom utrikeshandeln/exporten är det viktigt att vara uppmärksam.
- Risker förknippade med företagskunder:
  - Branschen har förändrats snabbt efter 2022.
  - Kundens transaktion eller betalningsrörelse ansluter sig till högriskländer vad gäller risken för att sanktioner kringgås (t.ex. länderna i Centralasien, Förenade arabemiraten (UAE), Turkiet, Hongkong, Kina)
  - Företagets förmånstagare finns bakom invecklade ägandekedjor.
- Betalningar görs till tredjeparter eller de härrör från tredjeparter

FIN-FSA
FINANSSIVALVONTA

Klimatscenarierna i ORSA

ledande matematiker Toni Blomster

OPINION on the supervision of the use of climate change risk scenarios in ORSA /2021

- Opinion on Sustainability 30.9.2019
- Qualitative information on climate change scenario in the ORSA → Q1/2021 (CA-enkät)
  - 3/4 ansåg att klimatförändringen inverkar på affärsverksamheten
  - 1/8 nämnde klimatförändringen i ORSA
- 19.4.2021 Opinion on supervision etc.
- Delegerad förordning 2.8.2022 – hållbarhet inom riskhantering och aktuariefunktionen
- S2 Review:

  Artikel 45a klimatförändringsscenarier i ORSA och artikel 51: observationer angående SFCR.

Syftet med tillsynsmyndigheternas enkät Q3/2024

- "Opinions" effektivitet, ändamålsenlighet och tillräcklighet
- På vilket sätt har tillsynsmyndigheterna tillämpat "Opinion" i praktiken
- Tillämpande av biologisk mångfald och miljörelaterade risker i ORSA

Effektivitet, ändamålsenlighet, tillräcklighet

- Q3/2024 CA-enkät
  - Alla har nu nämnt klimatförändringen i ORSA
  - 3/4 har gjort scenarier (över eller under 2 °C)

- Väsentlighetsanalys (Opinion 3.1, 3.8–3.14)
  - *Assessment to identify material climate change risk exposures.*
  - *Subject the material exposures to a risk assessment.*

- Scenariernas längd
  - Kort: klimatförändringen inverkar redan nu på riskerna (5 år)*
  - Noggrannare och kan göras oftare än en lång
  - Lång: strategisk affärshorisont
  - Noggrannhet, beräkningscykeln är lägre än för en kort
  - NGFS t.ex.

- Väsentlighetsanalys saknas för de flesta
  - Analytisk identifiering av väsentliga risker
  - Väsentliga risker kommer fram bland riskerna
  - Om inte, varför?
  - Kvantitativ? Asset carbon footprint. Physical geographical location
  - Som bäst en VaR-baserad analys av transitionsrisker och fysikaliska risker för aktier och lån med beaktande av begränsningarna i beräkningen vad gäller framtida faktorer
- Närmast ”long-term” (~”inkluderar short-”)
- Många använder NGFS-scenarier
- Få har begrundat ledningens åtgärder utifrån riskbedömningarna
- ”Det görs sakliga scenarier, men i övrigt …?”

* https://www.eiopa.europa.eu/eiopa-recommends-dedicated-prudential-treatment-insurers-fossil-fuel-assets-cushion-against-2024-11-07_en

Hur tillämpas Opinion av tillsynsmyndigheterna?

- CAs should:
  - collect qualitative and quantitative data enabling them to perform a supervisory review of the analysis of short and long-term climate change risks in ORSA in accordance with this Opinion.

    Instruments for data collection should be the regular supervisory reporting, most notably the ORSA supervisory report.

  - expect that the information relating to climate change risk contained in the non-public ORSA supervisory report is consistent with the undertakings' public disclosure of climate-related information under the NFRD (CSRD)

- Tillsvidare är scenarierna i ORSAs tillsynsmyndighetsrapporter inte på en sådan nivå att man med hjälp av dem kan utöva tillsyn.
- Tillsynsåtgärder begrundas
- ESG-tillsynsplanen utvecklas
  - CSRD-tillsynen beaktas i ärendet
  - T.ex. väsentlighetsanalys
  - ORSA utgör en del av en större helhet
  - Sustainability Plans/Enligt S2-review-direktivet ska det sammanställas en rapport om hållbarhetsriskerna

Biologisk mångfald i Supervisory-ORSA-rapporterna

- Inte en del av Opinion, utan en separat enkät i samband med den
  - I inledningsskede. Färre än 10 % har inte ens nämnt biologisk mångfald i ORSA
  - I Eiopa utarbetas en rapport om ärendet som är avsedd att publiceras 6/2025
  - Rapporten kommer eventuellt att skickas på remiss mycket snart
  - CA-enkät ”adds evidence”

- Staff Paper 29.3.2023 och stakeholder group raport

S2 Review och analys av klimatförändringsscenarier – artiklarna 45, 45a, 51

- Artikel 45.2 – klimatförändringen i avsnittet om makroekonomisk analys i ORSA
- Artikel 45 a

1. Väsentlighetsanalys: Identifiering och bedömning av klimatrelaterade risker
2. Min. 2 långfristiga klimatförändringsscenarier – under 2 °C och *betydligt* över 2 °C
3. Regelbunden (max. 3 år) analys av hur ovan nämnda scenarier inverkar på affärsverksamheten ~ proportionalitet
4. I analysen ska scenarierna ses över, och vid behov uppdateras med beaktande av vilka lärdomar riktlinjerna och verktygen gett
5. Små och icke-komplexa företag uteslutits ur föregående

- Artikel 51 – SFCR
  - Information om resultatet av väsentlighetsanalysen och de åtgärder som följde på den

FIN-FSA
FINANSSIVALVONTA

Finansinspektionens utredning om återförsäkring

matematiker Iiro Marttila

Återförsäkring – aktuellt tillsynstema

Skadeförsäkringsbolagens återförsäk-ringsarrangemang har varit föremål för en djupanalys under 2024.

- Utredningen bygger på observationer gällande beräkningen av riskreducerande effekter och motpartsrisk samt på en åtstramning av återförsäkringsmarknaden
- I utredning bedöms bl.a. återförsäkrings-arrangemangens strukturer, riskreduce-rande egenskaper och effektfullhet samt solvensberäkningens riktighet

Återförsäkring – aktuellt tillsynstema

- Marknaden har mött utmaningar under de senaste åren
  - bl.a. coronapandemin, klimatförändringen och ESG, geopolitiska risker, ränte- och inflationsstegring samt stora brandskador och naturkatastrofer.
- ➢ Återförsäkringsmarknaden har stramats åt och kapaciteten har minskat.
  - Bl.a. har priserna på återförsäkring och självriskerna stigit och utbudet har förändrats, samt datakraven skärpts.
- ➢ Den åtstramade återförsäkringsmarknaden har inverkat på direktförsäkringen
- ➢ Förändringarna kan leda till att basrisken ökar.
  - Risken för att den risk som de riskreducerande insatserna täcker inte motsvarar försäkringsbolagets risk
- De riskreducerande teknikerna kommer att utgöra en prioritet inom Eiopas tillsyn 2025.
  - Det är skäl att observera Eiopas publikationer om användningen av riskreducerande tekniker (2021) och om tillsynen över återförsäkrare i tredje länder (2024)

Resultatet av utgående återförsäkring – återförsäkringsmarknascykeln

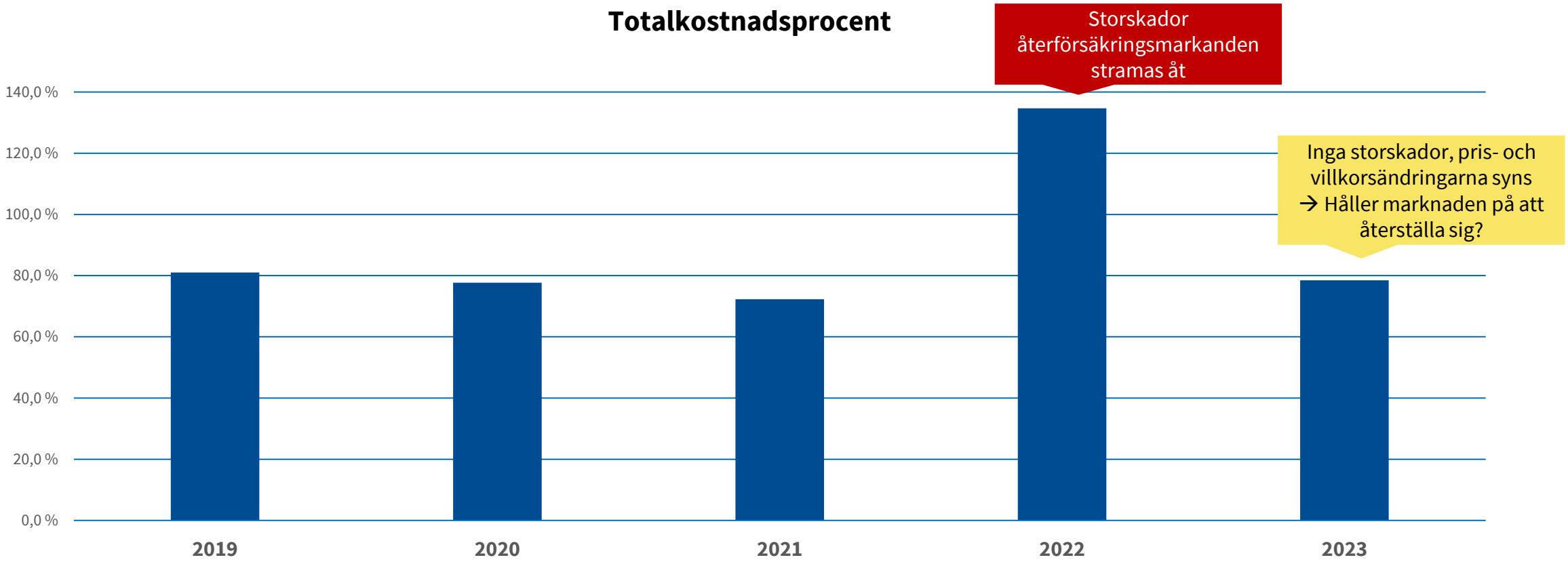

$$= \frac{\text{Återförsäkrarnas andel av ersättningsutgiften + Arvoden och andelar för utgående återförsäkring}}{\text{Återförsäkrarnas andel av premieintäkterna}}$$

Beaktandet av riskreducerande tekniker i solvensberäkningen SII
DR Kapitel 10

- Bolagets återförsäkringsarrangemang beaktas i beräkningen av kapitalkravet, men dock endast när kriterierna i den delegerade förordningen uppfylls.
  - ➢ Om villkoren inte uppfylls, ska riskreducerande tekniker inte beaktas (till fullo) i beräkningen av kapitalkravet.
- Arrangemangen ska ha vunnit laga kraft och vara rättsligt verkställbara, effektiva och deras riskreducerande effekt ska beaktas mångdubbelt.
- Genom kontraktsmässiga arrangemang ska det säkerställas att skyddets omfattning och risköverföring är klart fastställd och ostridig.
  - Finns det avtalsvillkor som förhindrar att risk faktiskt överförs?
- Arrangemang som gäller minst följande 12 mån. kan beaktas till fullo. Kortare kontrakt än så beaktas i förhållande till den gällande återstående giltighetstiden.
  - Om avsikten med beaktande av marknadsläget och tidigare historia är att ersätta ett arrangemang som upphör med motsvarande arrangemang, kan de riskreducerande effekterna beaktas till fullo om villkoren uppfylls.
- Det återförsäkringsbolag som är motpart ska vara antingen:
  - ett försäkrings- eller återförsäkringsbolag som iakttar SII-solvensramen,
  - ett försäkrings- eller återförsäkringsbolag i ett sådant tredje land, där solvensbestämmelserna anses vara ekvivalenta med SII-solvensramen, eller
  - ett sådant icke-ekvivalent försäkrings- eller återförsäkringsbolag i ett tredje land, där kreditklassen enligt SII (*credit quality step*) är 3 eller bättre.

De riskreducerande teknikerna minskar i betydande grad kapitalkraven för katastrofrisker

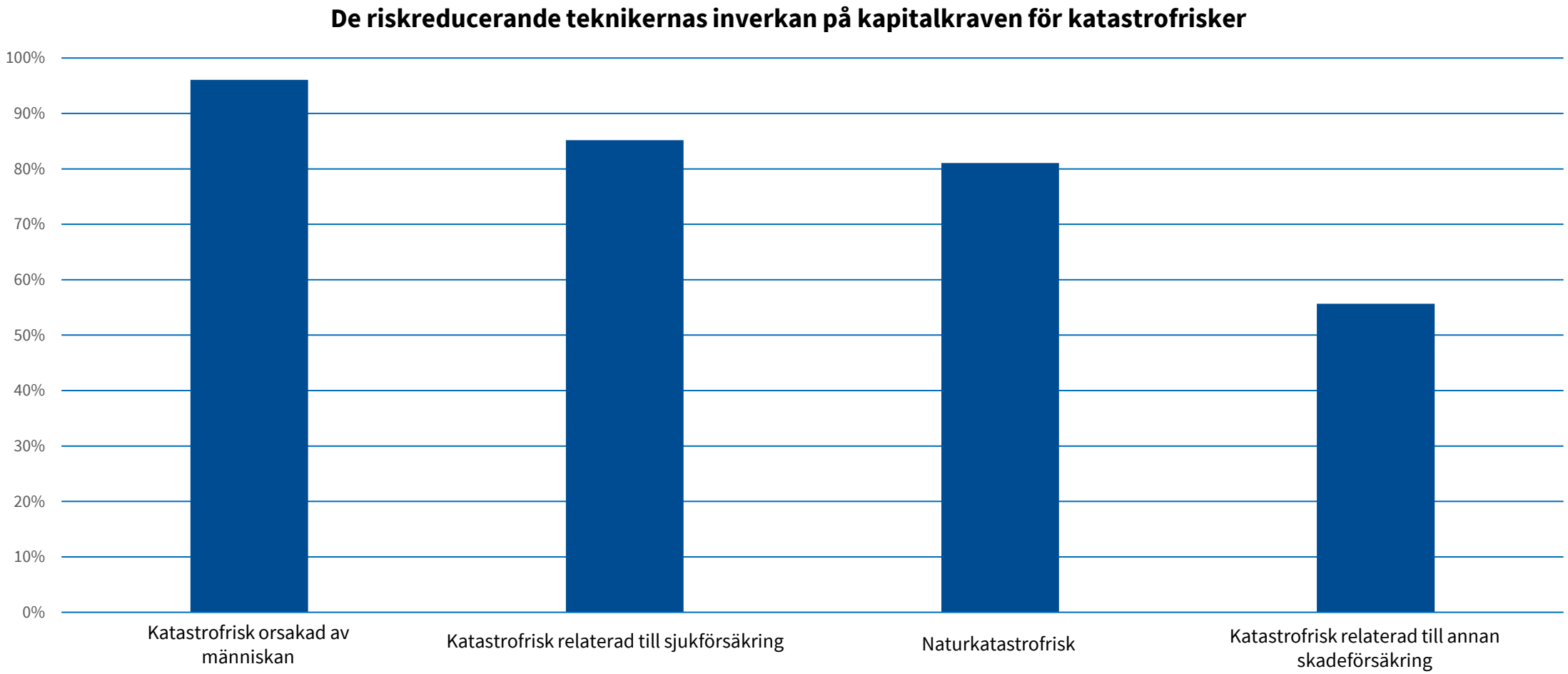

$$= 100\% - \frac{\text{Sektorns nettokapitalkrav}}{\text{Sektorns bruttokapitalkrav}}$$

De riskreducerande effekterna inom återförsäkringen ska synas som en ökad motpartsrisk

- I motpartsrisken räknas återförsäkrarens förlustandel (*Loss Given Default, LGD*) (oftast) med formeln $LGD = 50\% * Recoverables + 25\% * RM_{re}$.
  - $Recoverables$ innebär bästa skattning av återförsäkrarens fordringar.
  - RM_{re} innebär den riskreducerande effekt som minskar återförsäkringsarrangemangens risk.
- Enligt den riskreduceringsenkät som FIVA genomförde i början av året är RM-komponenten inom sektorn totalt ca 10-faldig i förhållande till de bästa skattningarna av exponeringarna.

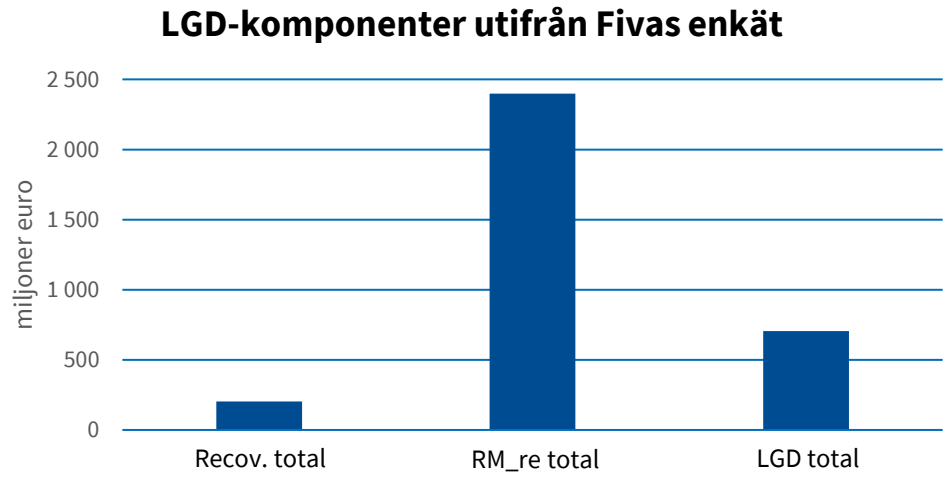

Bedömningen av återförsäkringsarrangemangen är en fortlöpande process

- I bedömningen av återförsäkringsarrange-mangens riskreducerande effekt ska särskild uppmärksamhet fästas vid förändringar på marknaden/i kontrakten.
- I aktuariefunktionens återförsäkringsutlåtande ska ändringarna i återförsäkringsarrangemangen beaktas och särskilt lämpligheten och effektiviteten av betydande riskreducerande arrangemang bedömas.
  - RM-beräkningen inom solvensberäkningen bör utgå från återförsäkringsarrange-mangen.
- I ORSA ska återförsäkringsarrangemangens inverkan (åtminstone) på bolagets totala riskprofil bedömas med tanke på standard-formelns tillämplighet och det totala kapital-kravet.
- Återförsäkringsavtalen är tekniska och detaljerade →bedömningen av avtalens riskreducerande effekter kräver samarbete mellan experter på direkt- och återförsäkring, jurister, aktuariefunktionen och riskhante-ringen.

FIN-FSA
FINANSSIVALVONTA

Översynen av Solvens II –direktivet förändrar beräkningarna

ledande matematiker Jari Niittuinperä

Ändringar i beräkningen

- Översynen av Solvens II-direktivet medför ändringar i beräkningen

Räntesats		Volatilitetsjustering	Makro-VA	Företagsspecifik VA
		Riskfria räntesatser		Infasningsmekanism av räntesatser

Vastuuvelka		Riskmarginal		Övergångsåtgärder
			Ekonomiska scenarier	SIK-företagens specialregler

Standard-formel		Ränterisk	Marknadsrisk	Motpartsrisk
		Långfristiga aktieinvesteringar	Risk- och riskundergrupper	SIK-företagens specialregler

- Ska beaktas i ORSA senast året innan de nya reglerna träder i kraft

Användningen av proportionalitetsåtgärder

- I direktivet beskrivs kriterierna för att klassificera bolag som små och icke-komplexa (SIK) – företag.
- Anmälningsplikt för små och icke-komplexa bolag
  - Solvenskravet ska emellertid beräknas
  - Lättnader i myndighetsrapporteringen
  - Små och icke-komplexa bolag ska rapportera om detta till sin grupp
- Andra får under vissa förutsättningar lättnader på ansökan
  - Myndigheterna kan ställa villkor för tillstånd, dvs. tillståndet kan gälla endast en del av lättnaderna.

(*) Kriterium, om något av förtagen inte är ett livförsäkringsbolag

Riskfri ränta

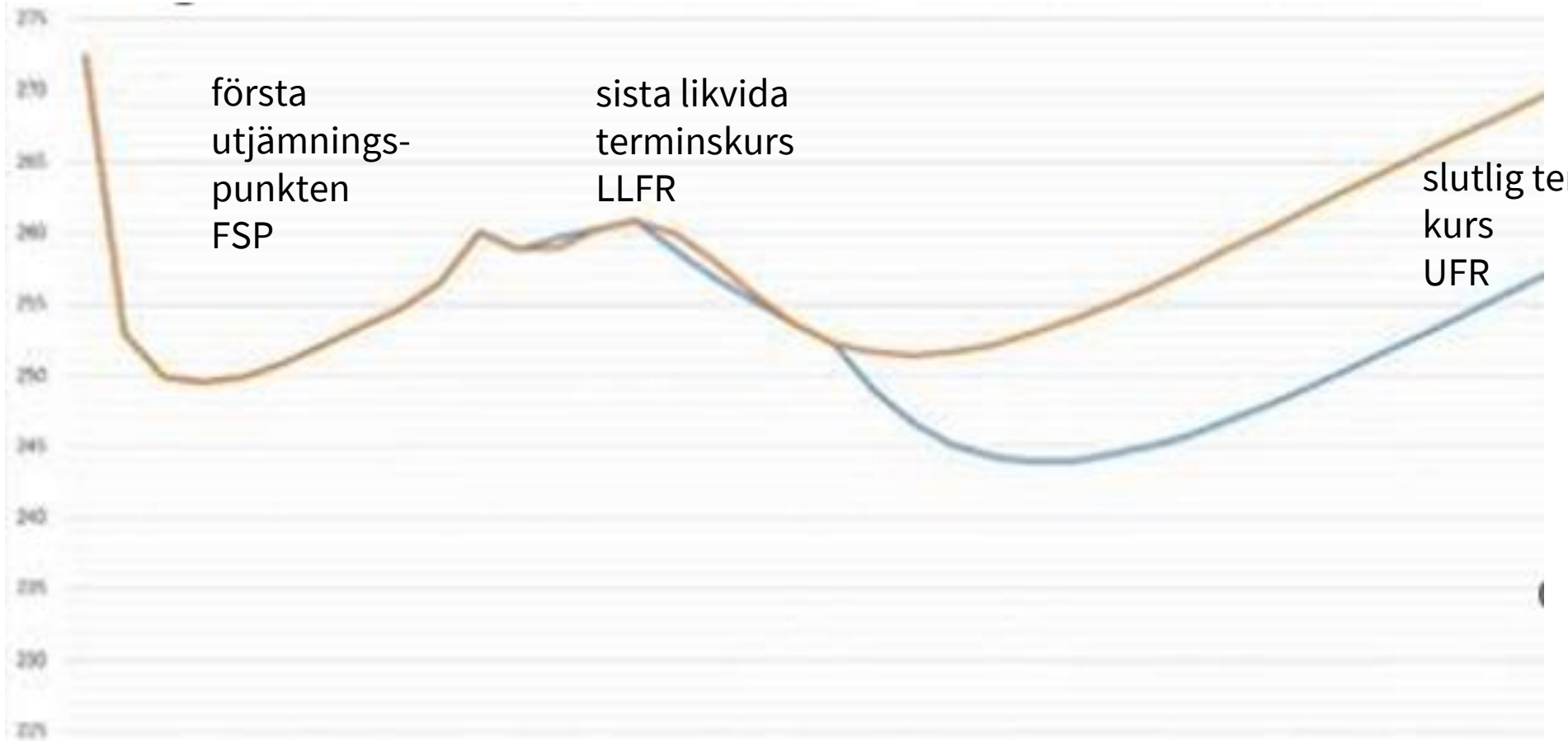

Räntesatsens infasningsmekanism

- Med tillsynsmyndighetens samtycke kan man använda en infasningsmekanism, där
  - innan den nya beräkningsmetoden tas i bruk fastställs de parametrar med vilka den nya metoden ligger så nära den riskfria räntesatsen som beräknats med den gamla metoden som möjligt
  - fastställs parametrar för en stegvis övergång till att endast använda den nya metoden
- Företaget ska i rapporten om solvens och finansiell ställning (i delen riktat till yrkesverksamma på marknaden) offentliggöra
  - det faktum att det tillämpar infasningsmekanismen
  - en kvantifiering av hur företagets finansiella ställning skulle påverkas
- Tillämpas fram till 1.1.2032

Volatilitetsjustering

- Användning av volatilitetsjustering kräver i fortsättningen tillsynsmyndighetens tillstånd
  - Tillämpas på samtliga försäkringsförpliktelser
  - Lämpliga förfaranden för beräkning av volatilitetsjusteringen
  - Om tillämpats tidigare, kan tillämpningen fortsätta, förutsatt att ovan nämnda kriterier uppfylls
  - Tillståndet kan också återkallas
- I fortsättningen beaktas den riskjusterade spreaden till 85 %
- I volatilitetsjusteringen tas in två nya komponenter
  - Företagsspecifik volatilitetsjustering
  - Makrovolatilitetsjustering
- Företagsspecifik volatilitetsjustering och makrovolatilitetsjustering får inte användas samtidigt

Företagsspecifik volatilitetsjustering

- Ersätter av EIOPA beräknad volatilitetsjustering
- Kräver särskilt godkännande av tillsynsmyndigheten
- Samma portföljklassificering som används i av EIOPA beräknad volatilitetsjustering, men med företagsspecifika vikter och genomsnittlig duration
  - Den officiella riskjusterade spreaden har varit lägre än bolagets riskjusterade spread i över ett år
  - Bolagets uppgifter är av tillräckligt god kvalitet så att justeringen kan beräknas på ett tillförlitligt sätt
- Justeringen kan vara högst 105 %

$$VAcu = 85\,\% \cdot CSSRcu \cdot RCScu,$$

a) VAcu är volatilitetsjustering av valutan cu

b) CSSRcu är ett försäkrings- eller återförsäkringsföretags kredit-spreadkänslighet för valutan cu [0;1]

c) RCScu är den riskjusterade spreaden för valutan cu

Makrovolatilitetsjustering

- Gäller euroområdet
- Läggs till Eiopas volatilitetsjustering.
- Bolaget kan välja om det använder volatilitetsjustering på makronivå eller på företagsnivå.

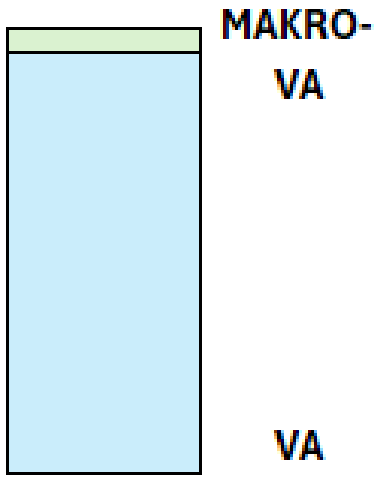

$$VA_{Euro,\,macro} = 85\,\% \cdot CSSR_{Euro} \cdot \max(RCS_{co} - 1{,}3 \cdot RCS_{euro};0) \cdot \omega_{co},$$

a) VA_{cu} är volatilitetsjustering av valutan *cu*

b) $CSSR_{Euro}$ är ett försäkrings- eller återförsäkringsföretags kreditspreadkänslighet för euron [0;1]

c) RCS_{co} är den riskjusterade spreaden för landet *co*

d) RCS_{Euro} är den riskjusterade marginalen för euro

e) $\omega_{co} = \max(\min(((RCS_{co}^{*} - 0{,}6\,\%)/0{,}3\,\%);1);0)$ är landsjusteringsfaktorn för landet co

där RCSco* är den riskkorrigerade spreaden för landet co multiplicerat med landets skuldinstrument i förhållande till alla tillgångsposter

Övergångsåtgärder

- De gamla övergångsåtgärderna kan fortfarande tillämpas
- Tillämpas fram till 1.1.2032.
- Preciserats att rätten till övergångsåtgärder kvarstår vid överlåtelse av försäkringsbeståndet
- Företagets lägesrapport om solvens och finansiell ställning:
  - Omnämnande att bolaget tillämpar det tillfälliga avdraget för försäkringstekniska avsättningar
  - En kvantifiering av hur företagets finansiella ställning skulle påverkas om detta tillfälliga avdrag inte tillämpades
  - Skälen till att övergångsåtgärder tillämpas, om företaget skulle efterleva solvenskapitalkravet utan tillämpning av detta tillfälliga avdrag
  - En bedömning av företagets beroende av övergångsåtgärderna och i tillämpliga fall en beskrivning av de åtgärder som företaget vidtagit eller planerar att vidta för att minska eller undanröja beroendet
- Gruppens lägesrapport om solvens och finansiell ställning:
  - En kvantifiering av hur företagets finansiella ställning skulle påverkas om detta tillfälliga avdrag inte tillämpades
- Tillsynsmyndigheterna har i fråga om grupper behörighet att bl.a. minska primärkapitalet till följd av användning av övergångsåtgärder

Behandling av finansiella optioner och garantier

- De metoder som används vid beräkningen av bästa skattning ska på lämpligt sätt återspegla att nuvärdet av kassaflöden som uppstår till följd av sådana avtal kan bero både på det förväntade resultatet och utvecklingen av framtida händelser och på potentiella avvikelser mellan det faktiska resultatet och det förväntade resultatet i vissa scenarier.
  - Bestämmelsen fanns tidigare i riktlinjerna för värdering av försäkringstekniska avsättningar
  - Bestämmelsen gäller inte enbart livförsäkringsverksamhet.
- Deterministisk värdering av bästa skattning av livförsäkringsförpliktelser
  - Små och icke-komplexa bolag som fått tillsynsmyndighetens förhandsgodkännande.
  - EIOPA tar fram försiktiga scenarier

Riskmarginal

- Cost-of-capital-räntesats 4,75 %. Översyn tidigast om fem år.
  - Recital: högst 5 %
- Riskmarginalen beräknas i fortsättningen genom att justera kapitalkravet tidsjusterat
  - Justeringen av solvenskapitalkravet består av en exponentiell och tidsberoende del.

$$RM = CoC(4{,}75\ \%) * \sum_{t \geq 0} \frac{\lambda^t * SCR_t}{(1 + r_{t+1})^{t+1}}$$

- Lambda-värdet på nivå 2.
- Enligt riktlinjer för värdering av försäkringstekniska avsättningar ska fyra olika beräkningsmetoder bedömas (hierarkinivåer)
  - Med en grövre hierarkisk nivå torde det inte vara möjligt att använda lambda?

Ändringar i standardformeln

- Förenklingar
- Undergruppen ränterisk
  - räntegolv för negativa räntor
- Kryptoinvesteringar
  - påverkar marknadsrisk- och motpartsrisksegmenten
- Preciseringar i långfristiga aktieplaceringar
- Beräkningen av SCR definieras närmare på nivå 2.

Standardformeln förenklas

- Förenklingen av beräkningen av SCR definieras närmare på nivå 2.
- Alla bolag kan tillämpa förenklad beräkning
  - Motsvarar nuvarande regel.
  - Förenklingarna beskrivs i DR.
  - Ytterligare krav på att ett fel inte får leda till någon väsentlig felaktighet i SCR.
- Bolagen kan använda förenklad beräkning för att beräkna en riskmodul eller en undergrupp av riskmoduler under en period på högst tre år,
  - om varje riskmodul eller undergrupp utgör högst 5 % av SCR
  - om summan av alla riskmoduler eller undergrupper utgör högst 10 % av SCR
- Små och icke-komplexa företag kan emellertid använda förenklad beräkning för att beräkna en riskmodul eller undergrupp av riskmoduler under en period på högst fem år,
  - om varje riskmodul eller undergrupp utgör högst 2 % av SCR
  - om summan av alla riskmoduler eller undergrupper utgör högst 10 % av SCR
- Andelen moduler i en förenklad beräkning i förhållande till SCR ska vara oförändrat.

Långfristiga aktieinvesteringar

- Tidigare reglerats endast i DR
- Policy för långfristig investeringsförvaltning
- Scenario: ingen tvångsförsäljning – tidigare 10, nu 5 år
- Policyer för riskhantering, asset-liability management och investeringar återspeglar företagets avsikt att inneha undergruppen av aktieinvesteringar under perioden
- Investeringar förutom i EES även inom OECD
- Lämplig diversifiering för att undvika beroende av en viss emmitent eller grupp av företag
- Undergruppen av aktieinvesteringar omfattar inte ägarintressen
- Beslut om långsiktiga aktieinvesteringar är bestående
  - Om förutsättningarna för långsiktiga investeringar inte längre uppfylls, tillämpas emellertid särskilda bestämmelser.

Jämförelsen mellan bolag försvåras

- I Solvens II har bolagen flera alternativa sätt att beräkna

Räntesats		Volatilitetsjustering	Makro-VA	Företagsspecifik VA
		Riskfria räntesatser		Infasningsmekanism av räntesatser
Förs.tekniska avsättningar		Riskmarginal		Övergångsåtgärder
			Ekonomiska scenarier	SIK-företagens specialregler
Standard-formel		Ränterisk	Marknadsrisk	Motpartsrisk
		Långfristiga aktieinvesteringar	Risk- och riskundergrupper	SIK-företagens specialregler

- Preciseringar på nivå 2 ännu på kommande.

FIN-FSA
FINANSSIVALVONTA

Mötet avslutas, tack till alla deltagare!